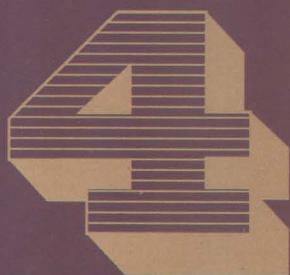

THE GREAT COLLECTION V

ค บู ช นี ย บุก ค ด

ดร.บัว องภากรณ์

ปรมาจารย์ทางเศรษฐกิจ-การคลัง

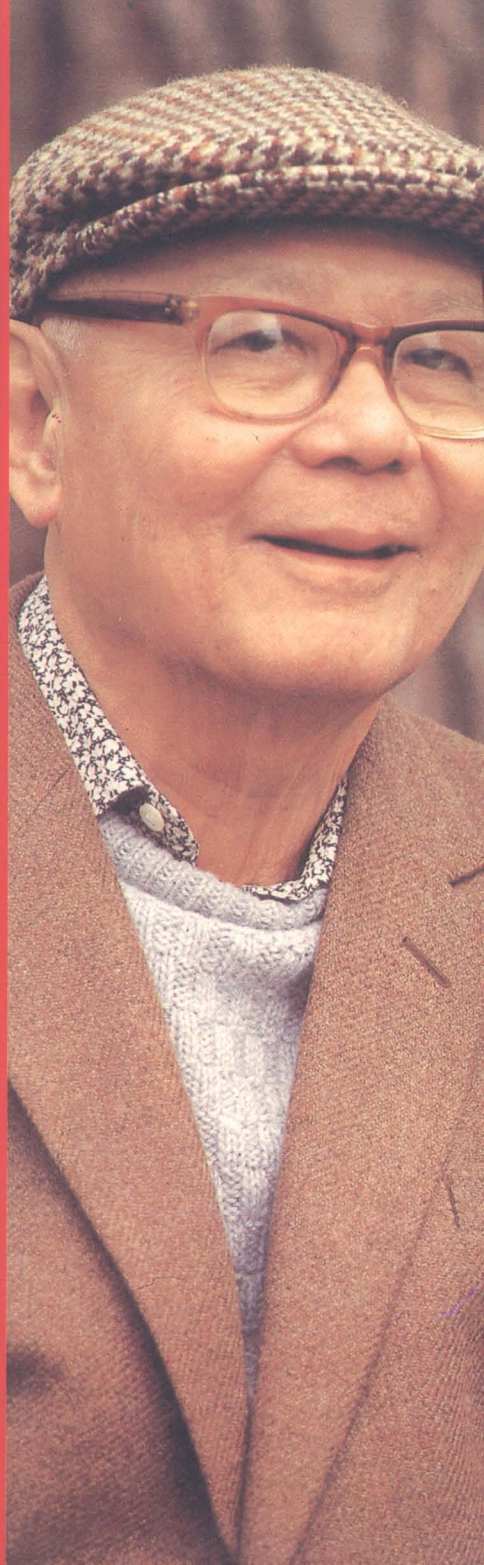
การคลังและเศรษฐกิจ
ของประเทศไทย
ในทศวรรษ 2490

ผลงานและทรรศนะทางการเงิน-การคลัง
เผยแพร่เป็นชุดสะสมมตะเป็นครั้งแรก

รวบรวมและเรียบเรียงโดย วิทยากร เชิงกุล

ห้ามซื้อขาย

อดีตผ่านไปกับกาลเวลา

คุณค่าคงอยู่นิรันดร์

ธนาคาร นครหลวงไทย จำกัด
ธนาคารในพระบรมราชูปถัมภ์

ชุด ปู ช นี ย บุ ค ค ถ

การคลังและเศรษฐกิจของประเทศไทย

ในทศวรรษ 2490

ดร. ป๋วย อึ้งภากรณ์

ปรมาจารย์ทางเศรษฐกิจ-การคลัง

คำนำของบรรณาธิการ

หนังสือเล่มนี้เป็นงานเลือกสรร ป่วย อังภากรณ์ ชุด 4 ต่อจากชุดที่ 1-3 ซึ่งเป็นงานเขียนเกี่ยวกับประวัติและความคิด ที่ใช้คำว่า “งานเลือกสรร” หมายถึงเป็นการเลือกสรรเฉพาะงานเขียนที่บรรณาธิการเห็นว่าเป็นงานเขียนที่เด่นๆ เป็นตัวแทนของงานเขียนในแต่ละด้านแต่ละยุคของอ.ป่วย รวมทั้งเป็นงานที่มีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจศึกษาและวิเคราะห์ต่อสำหรับสถานการณ์ปัจจุบัน ถ้าจะเทียบกับภาษาอังกฤษงานชุดนี้ก็คือ Selected Works ไม่ใช่ Collected Works ซึ่งเป็นการรวมงานเขียนทุกชิ้น

ที่ใช้คำว่า “งานเลือกสรรป่วย อังภากรณ์” โดยไม่มีคำว่า ดร.หรือศาสตราจารย์ ดร.นำหน้านั้น ก็เพื่อสะท้อนตัวตนที่แท้จริงของ อ.ป่วย ว่าท่านเป็นคนไม่เหยียดตำแหน่งคำนำหน้าแบบคนอื่นๆ ดังจะเห็นได้ว่าในหนังสือสำคัญ 2 เล่มของท่านคือ คำบรรยายวิชาการคลัง (2498) และเศรษฐกิจแห่งประเทศไทย (2499) ทั้งที่หน้าปกและคำนำ มีแต่ชื่อป่วยเฉยๆ โดยไม่มีดร.นำหน้า ในหนังสืออื่นๆ ของท่านก็มักจะเป็นเช่นนั้น ยกเว้นเล่มที่มีคนอื่นเป็นผู้รวบรวมจัดทำ ก็อาจจะมีการใส่ให้เต็มยศตามคำนิยมของสังคมไทย นำขำที่ในปี 2535 ซึ่งมีคนจบปริญญาเอกเลื่อนถนนกรุงเทพฯ คำนิยมการใส่คำว่าดร.นำหน้าคนยัง

คงมีอยู่อย่างเข้มข้น เมื่อเทียบกับสมัย 30 กว่าปีที่แล้ว ซึ่งคน
จบปริญญาเอกแบบอ.ป๋วยนั้นมีเพียงไม่กี่คนในประเทศ แต่ท่าน
ไม่ได้สนใจจะไต่ตร.นำหน้าท่านแต่ประการใด

ในหนังสือชุดที่ 1 ได้กล่าวถึงประวัติและผลงานของ
ท่านไว้มากแล้ว ในเล่มนี้จึงจะไม่กล่าวซ้ำ แต่จะกล่าวเน้นเฉพาะ
ช่วงที่ท่านศึกษาเล่าเรียน และกลับมาทำงานในเมืองไทยช่วงแรกซึ่ง
จะมีผลต่อการก่อรูปแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องการค้าและเศรษฐกิจ
กิจของประเทศไทยซึ่งเป็นแนวของหนังสือชุดนี้

อ.ป๋วย เกิดในกรุงเทพฯ ในปี 2459 จากครอบครัวเชื้อ
สายจีนไทย ซึ่งฐานะไม่ค่อยดีนัก เรียนจบชั้นมัธยมแปด ที่รร.
อัสสัมชัญ และทำงานเป็นครูที่นั่นตั้งแต่อายุ 17 ปี การเปลี่ยน
แปลงการปกครองปี 2475 และการตั้งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
และการเมืองเป็นมหาวิทยาลัยเปิดในปี 2477 ทำให้อ.ป๋วยมี
โอกาสได้ไปเรียนที่ธรรมศาสตร์ จนจบชั้นปริญญาตรี ธรรมศาสตร์
บัณฑิต ในปี 2480 ต่อมาได้ทุนไปเรียนต่อทางเศรษฐศาสตร์
และการคลังที่ London School of Economics and Political
Science ที่อังกฤษ จบปริญญาตรีปี 2484 ได้ทุนเรียนถึงปริญญา
เอกช่วงเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 เข้าร่วมงานขบวนการเสรีไทย
ต่อต้านญี่ปุ่นที่เข้ามายึดครองเมืองไทย กระโดดร่มมาทำงานได้
คืนในเมืองไทยราวปีเศษ ก็ได้กลับไปศึกษาต่อที่อังกฤษช่วงปลาย
สงครามและเรียนจบกลับมาเมืองไทยในปี 2491

อ.ป๋วย เริ่มรับราชการในตำแหน่งเศรษฐกร กรมบัญชี

กลาง กระทรวงการคลัง ในปี 2492 เศรษฐกิจของไทยสมัยหลัง สงครามโลกครั้งที่สองกำลังปั่นป่วนวุ่นวาย จากภาวะเงินเฟ้อข้าว ยากหามาแพง การคอร์รัปชันและการบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพของนักการเมืองและข้าราชการ ข้าราชการที่ได้รับการศึกษาอบรม ในวิชาเศรษฐศาสตร์ หรือมีความรู้ทางด้านเศรษฐกิจมีน้อยมาก จนอาจนับได้ว่า อ.ป๋วยเป็นนักเศรษฐศาสตร์ไทยที่ได้รับการอบรม มาจากตะวันตกรุ่นแรกๆ และเป็นผู้บุกเบิกคนสำคัญในการจัด ระบบวางรากฐานสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจไทย

นับตั้งแต่เค้าโครงการเศรษฐกิจของปรีดี พนมยงค์ ที่ เสนอหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ถูกพวกหัวเก่าคัด ค้านตกไปแล้วก็ไม่ได้มีการวางแผน มีการจัดระบบ หรือความพยายามที่จะพัฒนาเศรษฐกิจไทยอย่างจริงๆ จังๆ จนกระทั่งยุคที่นัก- เรียนเศรษฐศาสตร์จากเมืองนอก รุ่นอ.ป๋วยเข้ามารับราชการกัน งานชิ้นแรกๆ ของอ.ป๋วย คือการทำงานเกี่ยวกับโครงการ เงินกู้ธนาคารโลกเพื่อมาพัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทย และท่าน ยังได้ถูกส่งไปฝึกอบรมที่สหรัฐเพื่อการนี้ด้วย งานแบบที่อ.ป๋วย ทำเป็นงานชนิดเดียวกับที่ข้าราชการนักวิชาชีพในประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลายในสมัยนั้น ได้รับการสนใจและแรงผลักดันจากธนา- คารโลกให้ทำกัน ธนาคารโลกนั้นจริงๆ แล้วเป็นเพียงธนาคาร พาณิชยกรรมแบบหนึ่งที่รัฐบาลสหรัฐและประเทศทุนนิยมตะวันตก ตั้งขึ้น เพื่อฟื้นฟูบูรณะเศรษฐกิจโลกภายหลังสงคราม เพื่อขยาย การพัฒนาทุนนิยมโลกและสกัดกั้นการเติบโตของลัทธิสังคมนิยม

หรือคอมมิวนิสต์

ในสมัยนั้น (2491-2492) แนวคิดในการพัฒนาประเทศ ให้ทันสมัยแบบทุนนิยมตะวันตก เป็นแนวคิดกระแสหลักที่ประเทศ ทุนนิยมตะวันตกเผยแพร่ และได้รับการยอมรับอย่างดีจากนักการเมืองและข้าราชการนักวิชาชีพไทย ที่ได้รับการศึกษาแบบตะวันตก หรือมีฐานะทางเศรษฐกิจที่สะดวกสบายหรือได้รับประโยชน์จากการพัฒนาในแวนนี้ แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะไม่มีแนวคิดอื่นที่เป็นกระแส คัดค้านเลย ในเมืองไทยเองในช่วงตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สองจน ถึงเมื่อจอมพลสฤษดิ์ทำรัฐประหารครั้งที่สองในปี 2501 ก็ได้มีปัญญาชนบางกลุ่ม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเขียน นักหนังสือพิมพ์ นัก เคลื่อนไหวทางการเมืองซึ่งอยู่นอกระบบราชการ พยายามคัดค้าน การพัฒนาแวนนี้ และเสนอแนวการพัฒนาที่มีลักษณะชาตินิยม เป็นกลาง ไม่ฝักใฝ่เฉพาะค่ายตะวันตกไปจนถึงแนวทางสหกรณ์ และแนวทางสังคมนิยม แต่พวกเขามักถูกกีดกัน ถูกเซ็นเซอร์ ตลอดจนถูกปราบปรามจับกุมคุมขังและทำร้ายถึงชีวิตทำให้ปัญญาชนกลุ่มก้าวหน้าไม่สามารถเผยแพร่แนวความคิดแบบชาตินิยมและ สังคมนิยมแข่งกับแนวคิดการพัฒนาแบบทุนนิยมตะวันตกได้

ในสภาพแวดล้อมทางการเมืองและภูมิปัญญาดังกล่าวอ. ป๋วยในฐานะของนักวิชาชีพผู้มีความสามารถได้ประสบความสำเร็จ อย่างรวดเร็ว เริ่มจากเศรษฐกร กินเงินเดือนเพียง 1,600 บาท ใน 3 ปีต่อมาคือ ในปี 2495 อ.ป๋วยก็ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยฝ่ายวิชาการของปลัดกระทรวงการคลัง ปี 2496

ได้รับการแต่งตั้งเป็นรองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และเป็นกรรมการบริหารของสภาเศรษฐกิจแห่งชาติด้วย ดังนั้นอ.ป๋วย ในวัยเพียง 37 ปี ก็ได้อยู่ในฐานะข้าราชการนักวิชาชีพระดับสูง ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายการเงินและนโยบายการคลังของประเทศในสมัยนั้น ซึ่งมีส่วนอย่างมากในการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทยภายหลังสงครามและเป็นการวางรากฐานสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบทุนนิยมตะวันตกในสมัยต่อมา

ทั้งๆ ที่อ.ป๋วยต้องทำงานในตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบสูง แต่ท่านก็ยังปลีกเวลาไปเป็นผู้บรรยายพิเศษวิชาเศรษฐศาสตร์ทั้งที่ธรรมศาสตร์และจุฬาฯ ในสมัยนั้นอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความรู้ชั้นสูงยังมีไม่เพียงพอ ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยจึงมักต้องเชิญนักวิชาการที่จบการศึกษาชั้นสูงจากประเทศตะวันตกและกลับมาทำงานราชการหรือเอกชนก็ตามมาเป็นอาจารย์พิเศษอยู่เสมอๆ สำหรับอ.ป๋วยนั้นต้องกล่าวได้ว่าท่านเป็นผู้ที่สนใจและตั้งใจจะเผยแพร่วิชาความรู้ที่ได้เรียนมาอยู่แล้ว เพราะท่านเห็นว่าการให้การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาประเทศนั้นก็คือจะต้องสร้างคนที่มีคุณภาพขึ้นมา

ในช่วงทศวรรษแรกที่อ.ป๋วย กลับมาทำงานในฐานะเป็นนักเศรษฐศาสตร์และนักบริหารของรัฐบาล (2492-2500) ท่านไม่ได้เขียนหนังสือมากนัก นอกจากตำราซึ่งเรียบเรียงมาจากคำบรรยาย 2 เล่ม ด้วยกันคือ “เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย” และ “การคลัง” ซึ่งเป็นที่มาของหนังสือชุดนี้

หนังสือ “เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย” มาจากคำบรรยายวิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นครั้งแรกในปี 2496 โดยได้รับการปรับปรุงและจัดเกล้าสำนวนโดยสุภาพ ยศสุนทร ผู้ร่วมงานของอ.ป๋วย ที่ธนาคารชาติ และอ.ป๋วยได้ขอใส่ชื่อให้เป็นผู้เขียนร่วมหนังสือเล่มนี้พิมพ์ครั้งที่ 2 ในปี 2499 และครั้งที่ 3 ในปี 2504 โดยไม่มีการแก้ไขมากนัก นอกจากการเพิ่มสถิติและดัชนี

หนังสือเล่มนี้เป็นการพรรณนาถึงโครงสร้างและภาวะเศรษฐกิจประเทศไทยในขณะนั้น โดยใช้หลักทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ทุนนิยมตะวันตกเป็นแนวในการพิจารณา โดยได้กล่าวถึงหลักเศรษฐศาสตร์อย่างย่อๆ เช่น อะไรคือการผลิต ปัจจัยการผลิตคืออะไร ก่อนที่จะบรรยายต่อไปว่าปัจจัยการผลิตของประเทศไทยเป็นอย่างไรบ้าง เนื้อหาของหนังสือแบ่งเป็น 3 ภาค คือภาคหนึ่ง ลักษณะเศรษฐกิจแห่งประเทศไทย กล่าวถึงเรื่อง ปัญหาเรื่องข้าว ยาง ดิบบุก การค้าต่างประเทศ คนต่างด้าวและคนกลาง การจำเรือทางเศรษฐกิจ ปัญหาค่าครองชีพ เงินเฟ้อ ฯลฯ

หนังสือเล่มนี้สะท้อนให้เห็นว่า อ.ป๋วย มีทรรศนะสนับสนุนนโยบายธุรกิจเสรีและการค้าเสรี และคัดค้านนโยบายการแทรกแซงโดยรัฐ โดยเฉพาะในเรื่องการให้สิทธิพิเศษแก่รัฐวิสาหกิจหรือธุรกิจเอกชนบางแห่ง เช่น อ.ป๋วยไม่เห็นด้วยกับการที่รัฐช่วยเหลือร้านค้าของคนไทย โดยวิธีให้ความอุปการะหรือให้สิทธิผูกขาด โดยให้เหตุผลว่า ไม่ได้ผลในแง่ที่ประชาชนจะได้ซื้อ

ของถูกลงหรือลดค่าครองชีพตามความมุ่งหมาย และว่าตามหลัก
ทั่วไปแล้ว การแข่งขันระหว่างร้านค้าต่างๆ จะทำให้ราคาสินค้าลดลง
สู่ระดับต่ำ และวิธีลดค่าครองชีพทางหนึ่งคือ ควรสนับสนุนให้มี
สินค้าเข้ามาอย่างเพียงพอ และให้มีการแข่งขันเสรีราคาสินค้าก็
จะลดลง

สำหรับทรศนะของอ.ป๋วย ในเรื่องปัญหาของชาวนานั้น
อ.ป๋วยมองเห็นว่าชาวนาขายข้าวได้ราคาถูกกว่าราคาตลาดมากเพราะ
ว่า “ชาวนาไม่สามารถนำข้าวมาขายยังท้องตลาดโดยตนเองได้ประ-
การหนึ่ง และอีกประการหนึ่ง ชาวนารู้ถึงการเคลื่อนไหวของราคา
ข้าวช้ากว่าพ่อค้าคนกลาง ถ้าไรจากพ่อค้าข้าวส่วนใหญ่จึงตกอยู่
ที่พ่อค้าคนกลางเหล่านี้”

ทรศนะต่อปัญหาชาวนาข้างต้นนี้ ยืนยันว่า อ.ป๋วย
เชื่อมั่นในระบบการค้าเสรีอย่างเหนียวแน่น และเห็นว่าปัญหาที่
เกิดขึ้นเป็นปัญหาทางเทคนิค หรือความบกพร่องของกลไกตลาด
ซึ่งอ.ป๋วยเสนอให้แก้โดยการจัดตั้งสหกรณ์ขายข้าวและพืชผล
โดยการเรียกหุ้นจากชาวนามาจัดตั้งวางข้าวในที่เหมาะแก่การคม-
นาคม เพื่อรับข้าวจากสมาชิกและนำออกขายเมื่อราคาดี ส่วน
ท้องถิ่นที่ไม่มีสหกรณ์ดังกล่าวก็ให้รัฐบาลคอยแจ้งข่าวการเคลื่อนไหว
ของราคาข้าวให้ชาวนารู้ โดยส่งข่าวให้กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน
ทางไปรษณีย์เป็นระยะๆ

จากทรศนะที่สะท้อนออกมา ได้แสดงให้เห็นว่า แม้อ.
ป๋วยจะเริ่มเห็นถึงปัญหาความยากจนของชาวนามาตั้งแต่สมัย

นั้น (2496) แต่ท่านก็ยังดูเหมือนจะไม่ได้เน้นความสำคัญของปัญหานี้มากนัก วิธีการมองสาเหตุของปัญหาและการเสนอทางแก้ปัญหของท่าน ยังเป็นการมองในกรอบของนักเศรษฐศาสตร์เสรีนิยม ที่มองปัญหาเศรษฐกิจทุกอย่างเหมือนกันเป็นแค่ปัญหาทางเทคนิค ซึ่งอาจแก้ได้ไม่ยากเย็นอะไร ปัญหาการขายข้าวได้ราคาต่ำของชาวนา จึงดูเหมือนไม่ใช่ปัญหาใหญ่โตอะไร ถ้าเพียงแต่แก้ปัญหทางเทคนิค 2 ข้อ คือ ให้ชาวนาส่งข้าวไปขายในตลาดเองได้ และให้ชาวนาได้รู้ข่าวการเคลื่อนไหวของราคาข้าวทันพอค่า ปัญหานี้ก็น่าจะหมดไป

เราต้องยอมรับว่า สำหรับคนที่มีพื้นฐานสภาพแวดล้อมทางครอบครัว การศึกษา และชีวิตการทำงาน แบบคนชั้นกลางในเมืองอย่างอ.ป๋วยหรือใครก็ตาม ย่อมเป็นการยากสำหรับท่านที่จะรู้จักและเข้าใจปัญหาของชาวนาอย่างลึกซึ้งได้ ถึงแม้อ.ป๋วยจะมาจากครอบครัวที่ค่อนข้างอึดคัก แต่ก็ยังเป็นครอบครัวเชื้อสายจีนในเมือง ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องแปลกนักที่ในหนังสือเล่มเดียวกันนี้ เมื่อท่านกล่าวถึง “คนและวิชาความรู้” ซึ่งเป็นหัวข้อย่อยในเรื่อง “ปัจจัยการผลิตของประเทศไทย” ท่านได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า “คนไทยยังขยันและอดทนไม่เพียงพอ คนไทยมีนิสัยเหมาะสำหรับการทำนา”

ประโยคดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า อ.ป๋วย ในปี 2496 ยังคงมองชาวบ้านส่วนใหญ่ด้วยสายตาของชนชั้นนำในเมือง ถึงแม้ว่าประโยคนี้จะเป็นเพียงคำอธิบายทั่วไปแบบผ่านๆ ไม่ใช่ความคิดหลักของ

อ.ป๋วย และความคิดของอ.ป๋วย ในเวลาต่อมาจะได้พัฒนาไปในทางที่มองชาวเมืองไทยอย่างเป็นจริงและอย่างนับถือมากกว่าสมัยแรกๆ แต่นี่ก็เป็นตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม นั้นเป็นตัวกำหนดความรู้ และความคิดอ่านของคนที่มีอิทธิพลมากเพียงไร

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าพรรณนาของอ.ป๋วย ที่ปรากฏในหนังสือ “เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย” เล่มนี้จะเป็นพรรณนาในแนวเศรษฐศาสตร์ทุนนิยมที่เป็นกระแสหลักในเวลานั้น แต่อ.ป๋วยก็ได้แสดงให้เห็นว่าท่านเป็นนักเศรษฐศาสตร์ทุนนิยม ที่สนใจในเรื่องจริยธรรมทางเศรษฐกิจ และความเป็นธรรมทางสังคมอย่างถือเป็นเรื่องสำคัญจริงจัง ในหนังสือเล่มนี้ท่านได้เขียนถึง “ธรรมะในด้านเศรษฐกิจ” เป็นบทหนึ่งโดยเฉพาะ และแม้ว่าท่านจะไม่ได้เห็นด้วยกับแนวคิดสังคมนิยม แต่ท่านก็เป็นคนที่สนับสนุนการเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้า คือ เก็บคนรวยในอัตราสูงกว่าเก็บจากคนจน เพราะท่านมองเห็นว่านี่เป็นสิ่งที่ป็นธรรมทางเศรษฐกิจ ในหนังสือตำราอีกเล่มหนึ่งของท่านที่เขียนขึ้นในระยะเดียวกันคือ “การคลัง” อ.ป๋วยก็ได้เสนอให้มีการเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้า และให้เก็บภาษีมรดกในเมืองไทยเช่นเดียวกัน รวมทั้งได้กล่าวถึงความสำคัญของเทศบาล ซึ่งบรรณาธิการได้คัดมาพิมพ์ใหม่เพื่อสะท้อนให้เห็นความเป็นนักเสรีประชาธิปไตยของท่านมาตั้งแต่สมัยนั้น ซึ่งสภาพการเมืองไทยยังเป็นเผด็จการอยู่มาก

มองในแง่โลกทัศน์หรือพรรณนาที่อ.ป๋วยมีต่อโลกและสังคมแล้ว อ.ป๋วยก็เป็นข้าราชการนักวิชาชีพที่มีแนวคิดเรื่องการพัฒนา

เศรษฐกิจให้ทันสมัย ตามแนวกระแสหลักเช่นเดียวกับข้าราชการ นักวิชาชีพคนอื่นๆ แต่มองในแง่ชีวิตทัศน์หรือทรรศนะที่อ.ป๋วยมีต่อชีวิตและการใช้ชีวิตแล้ว อ.ป๋วยแตกต่างจากข้าราชการนักวิชาชีพคนอื่นๆ ตรงที่ท่านเป็นคนมีอุดมคติ ชื่อสัตย์สุจริต ใช้ชีวิตเรียบง่าย ไม่ได้แสวงหาความร่ำรวยและอำนาจไม่ว่าจะโดยการคอร์รัปชันหรือโดยการได้-แต่แข่งขันชิงดีชิงเด่นในระบบ เหมือนข้าราชการส่วนใหญ่ในขณะนั้นการที่ท่านมุ่งทำงานพัฒนาในฐานะข้าราชการที่ดี เป็นเพราะท่านเชื่อว่าสิ่งที่ท่านทำนั้นเป็นประโยชน์กับส่วนรวมจริงๆ ดังนั้นแม้ว่าเมืองไทยในสมัยนั้นจะนำโดยนักการเมืองที่ฉ้อฉล และเป็นเผด็จการปราบปรามฝ่ายค้านอย่างเหี้ยมโหด อ.ป๋วยก็คงทำหน้าที่ของตนในฐานะข้าราชการนักวิชาชีพหรือนักเศรษฐศาสตร์ไปอย่างเงียบๆ

อ.ป๋วย อดทนที่จะทำงานในระบบราชการภายใต้การนำของนักการเมืองที่ฉ้อฉล และด้อยคุณภาพ เป็นเพราะท่านเป็นนักวิชาชีพที่มองโลกตามสภาพที่เป็นอยู่ คือมองเห็นว่าแม้สังคมไทยการเมืองจะยังไม่พัฒนามากนัก นักการเมืองจะยังฉ้อฉล ไม่เป็นประชาธิปไตยอยู่ แต่ท่านก็มีบทบาทที่จำเป็นในฐานะนักเศรษฐศาสตร์อาชีพ ผู้สามารถที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมในฐานะข้าราชการได้ แม้ว่าผู้นำทางการเมืองจะเป็นเผด็จการก็ตาม

การที่อ.ป๋วยทนทำงานรับราชการได้นาน ส่วนหนึ่งคงเป็นเพราะท่านเป็นคนมองโลกในแง่ดี แม้ว่าแนวความคิดที่ก้าวหน้าของท่านอย่างในเรื่องการเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้า เรื่องเทศบาลและอื่นๆ จะไม่ได้รับความสนใจจากรัฐบาลที่จารีตนิยมแต่อย่างใด แต่อ.ป๋วยก็

ยังคงมีความหวังว่า เมื่อคนมีความรู้มากขึ้นว่าอะไรเป็นสิ่งที่ถูกต้อง และเราควรจะทำอะไร ในที่สุดคนก็จะต้องทำในสิ่งที่ถูกต้องที่ควรจนได้ นี่คือเหตุผลหนึ่งที่ท่านสนใจเรื่องการให้การศึกษาคนด้วยการสอนการแสดง ปาฐกถา และเขียนหนังสือมาโดยตลอด

แต่อ.ป๋วยก็ไม่ใช่นคนที่มองโลกในแง่ดี หรือเป็นคนประนีประนอมกับระบบจนไม่มีหลักการของตนเอง ท่านได้พิสูจน์ให้เห็นว่าแม้ท่านจะเป็นข้าราชการที่ดี และไม่มีความคิดรุนแรงทางการเมืองแต่ท่านก็ไม่ได้ล้มเลิกที่จะคัดค้านการใช้อำนาจของนักการเมืองในทางที่ผิด หากว่าการใช้อำนาจนั้นเข้ามาเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของท่านโดยตรง ในปี 2496 อ.ป๋วย ในฐานะรองผู้ว่าการธนาคารชาติ ปฏิเสธคำขอร้องของพลเอกสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และพลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ ที่ให้ระงับการปรับธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งที่ทำผิดระเบียบธนาคารชาติ เป็นผลให้อ.ป๋วยถูกรัฐบาลจอมพลป. ปลดจากตำแหน่งรองผู้ว่าการธนาคารชาติ แต่ท่านก็ยังคงดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นตำแหน่งเดิมอยู่ (ป๋วย “เหลียวหลังแลหน้า” 2519)

ต่อมาอ.ป๋วยก็มีเรื่องขัดแย้งกับพลตำรวจเอกเผ่าอีก กรณีอ.ป๋วยไม่เห็นด้วยกับความพยายามของพลตำรวจเอกเผ่า รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ที่จะให้ว่าจ้างบริษัทอเมริกันดังกล่าวฝีมือไม่ดี ปลอมง่าย และผู้จัดการก็มีชื่อเสียงไม่ดี แม้ทางรัฐบาลจะยอมจำนนกับเหตุผลของอ.ป๋วยแต่ก็ทำให้พลตำรวจเอกเผ่า ซึ่งขณะนั้นเป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่าเป็นอธิบดีกรมตำรวจที่เยี่ยมเยียนที่สุดไม่พอใจอ.ป๋วย

อย่างมาก ประกอบกับจอมพลป. ในระยะหลังก็ไม่ค่อยชอบอ.ป๋วยมากนัก สภาพเช่นนี้ทำให้อ.ป๋วยคิดและติดต่อที่จะไปหางานทำที่อังกฤษสักพักหนึ่ง เพื่อ “ให้ไม่ต้องทะเลาะกันต่อไป” (ป๋วย “เหลียวหน้าแลหลัง” 2519) พอที่คุณพระบริภักดิ์ยุทธกิจ รัฐมนตรีคลังในสมัยนั้นทราบเรื่องจึงได้ขอไม่ให้อ.ป๋วยลาออก และจัดส่งอ.ป๋วยไปทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาเศรษฐกิจการคลังที่สถานทูตไทยในลอนดอน และเลยได้เป็นผู้แทนไทยในคณะมนตรีศีกด้วย จนกระทั่งจอมพลสฤษดิ์ทำรัฐประหารในปี 2500 และ 2501 แล้วจึงได้เชิญอ.ป๋วยกลับมาช่วยงานพัฒนาประเทศอีกครั้ง

ในหนังสือรวมบทความเลือกสรร ป๋วย อึ้งภากรณ์ เล่มที่ ท่านอ่านอยู่นี้ บรรณาธิการใช้ชื่อว่า “การคลังและเศรษฐกิจของประเทศไทย” โดยได้คัดเลือกงานเขียนจากหนังสือตำรา 2 เล่มที่ อ.ป๋วยเขียนและพิมพ์ครั้งแรกในช่วงปี 2496-2499 คือ คำบรรยายวิชาการคลังและเศรษฐกิจแห่งประเทศไทย นี่เป็นงานยุคแรกสุดของ อ.ป๋วย แม้จะเป็นตำราที่เขียนขึ้นมาแล้ว 40 ปีแล้ว แต่ก็ยังมีความน่าสนใจในแง่ประวัติศาสตร์แง่แนวคิดปรัชญาของ อ.ป๋วยทั้ง 2 เล่มนี้ไม่ได้มีการพิมพ์ซ้ำมานานแล้ว

เล่มแรกมีชื่อเต็มว่า “บันทึก คำบรรยายวิชาการคลัง ปริญญาตรี ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” เป็นหนังสือ 8 หน้ายก ความหนาทั้งหมด 272 หน้า เคยพิมพ์ 2 ครั้งในปี 2496 และ 2498 แบ่งออกเป็น 6 ภาค คือ อารัมภบท, เงินคลัง, งบประมาณแผ่นดิน, รายจ่าย, รายได้, ห นี้

จากหนังสือ “การคลัง” บรรณาธิการได้คัดเลือกส่วนที่คิดว่า น่าสนใจนำมาตีพิมพ์ซ้ำเพื่อเผยแพร่ 3 ตอน คือ อารัมภบทซึ่งนอกจาก จะอธิบายเรื่องความหมายของการคลังแล้วเรื่องค่านานการคลังของไทย ก็เป็น บทความที่น่าสนใจในแง่ที่ว่า นักเศรษฐศาสตร์ที่ตินั้นต้องมองปัญหาทาง เศรษฐกิจในเชิงประวัติศาสตร์ หรือวิวัฒนาการของระบบสังคมด้วย ส่วน หนังสือ “เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย” เป็นหนังสือขนาด 8 หนัยก ความ หนาทั้งหมด 380 หน้า เป็นหนังสือค่อนข้างหนาพิมพ์ครั้งแรก 2496 ครั้งที่ 2 ปี 2499 และครั้งที่ 3 ในปี 2504 แบ่งเป็น 3 ภาคคือ 1.ลักษณะ เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย 2.วิธีพิจารณาปัญหาเศรษฐกิจ 3.ปัญหา เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย แบ่งเป็นบทย่อยทั้งหมด 22 บท หนังสือเล่มนี้ ในแง่ข้อมูลสถิติตัวเลข ก็เป็นเรื่องล้ำสมัย แต่เป็นประโยชน์ในแง่ ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ และประวัติแนวคิดทฤษฎีสนะต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทย ของอ.ป๋วย ซึ่งประเด็นหลังนี้บรรณาธิการคิดว่ามีแง่มุม ที่น่าสนใจอยู่มาก

จากหนังสือเล่มนี้ บรรณาธิการได้คัดมา 4 ส่วนคือ 1.คำนำ และความทั่วไป 2.ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจกับคนต่างด้าวและคนกลาง 3.ธรรมะในด้านเศรษฐกิจ 4.สรุปปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย และวิธีแก้ไข

“ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจกับคนต่างด้าวและคนกลาง” สะท้อน ปัญหาเรื่องความล้มเหลวของสหกรณ์ และรัฐพาณิชย์ ซึ่งอ.ป๋วยได้เสนอ ให้รัฐบาลขายหุ้นรัฐพาณิชย์ต่างๆ ให้เอกชนเสียโดยรัฐบาลอาจถือหุ้น ส่วนมาก เพื่อให้บริษัทนั้นๆ ได้มีฐานะเท่ากับบริษัทเอกชน นับว่า

เป็นแนวคิดแบบ PRIVATIZATION ที่ล้าหน้าแนวคิดของรัฐบาล นายกรัฐมนตรีของอังกฤษ และนายกอานันท์ ของไทยนับเป็นสิบๆ ปี ในเรื่องคนต่างด้าว ซึ่งยุคจอมพลป. มีแนวคิดชาตินิยมต่อต้านคนจีน แบบใช้อารมณ์อยู่มาก อ.ป๋วยก็พูดเป็นกลาง และเสนอในทางบวกว่า ควรส่งเสริมให้คนต่างด้าวเหล่านี้เป็นคนไทย และให้คนไทยเรียนรู้เรื่องการค้ามากขึ้น

บทที่ว่าด้วยธรรมะในด้านเศรษฐกิจ อ.ป๋วยได้วิจารณ์เจ้าหน้าที่รัฐบาลที่ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตัว รวมทั้งไม่เห็นด้วยกับการที่เจ้าหน้าที่รัฐจะไปเป็นประธานกรรมการ กรรมการผู้จัดการ ผู้ถือหุ้น ถ้าหากอยากทำงานธุรกิจเอกชน ก็ควรลาออกจากหน้าที่หรือตำแหน่งต่างๆ เสีย นอกจากจะวิจารณ์ข้าราชการที่หาประโยชน์ส่วนตัวว่า ผิดธรรมะทางเศรษฐกิจแล้ว อ.ป๋วยยังวิจารณ์ราษฎรที่สมคบกับข้าราชการเอาเปรียบส่วนรวม เช่น การให้สินบนด้วย นอกจากนั้น อ.ป๋วยนับเป็นนักเศรษฐศาสตร์คนแรกๆ และน้อยคนมากที่กล่าวถึงเรื่องธรรมะในด้านเศรษฐกิจ ขณะที่นักเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่ มักถือเรื่องการแสวงหากำไรสูงสุดเป็นความชอบธรรมในตัวเอง นอกจากจะวิจารณ์แล้ว อ.ป๋วยยังทำตัวเองให้เป็นแบบอย่างด้วยดังจะเห็นได้ว่า ท่านไม่ได้มีหุ้น มีที่ดิน มีทรัพย์สินอะไรเลย นอกจากที่อยู่อาศัยเล็กๆ ทั้งๆ ที่ท่านเป็นผู้ที่มีทั้งความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ และตำแหน่งในระดับสูง ถ้าคิดจะลงทุนตั้งแต่ 40 ปีที่แล้ว ป่านนี้ก็น่าจะเป็นมหาเศรษฐีแล้ว

บทสุดท้ายในหนังสือเรื่องเศรษฐกิจแห่งประเทศไทย คือ “สรุปปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย และวิธีแก้ไข” อ.ป๋วยเสนอให้

พยายามลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว ยาง ดีบุก ซึ่ง
เป็นสินค้าออกสำคัญในสมัยนั้น ส่วนไม้สัก อ.ป๋วยก็บอกว่าการมีที่ทำ-
นุบำรุงป่า การบริหารและควบคุมการใช้ประโยชน์จากป่าและการสงวน
ป่าให้ดี ในเรื่องการค้าระหว่างประเทศ อ.ป๋วยสนับสนุนการค้าเสรี มากกว่า
การควบคุมการสั่งเข้า ในด้านอุตสาหกรรม อ.ป๋วยสนับสนุนธุรกิจเอก
ชนมากกว่ารัฐวิสาหกิจ ซึ่งท่านเห็นว่าด้อยประสิทธิภาพ ด้านการค้าภาย
ใน นอกจากจะสนับสนุนการแข่งขันเสรีแล้ว อ.ป๋วยยังสนับสนุนการ
พัฒนาสหกรณ์ และอบรมอนุชนรุ่นหลังให้สนใจการค้าให้มาก แนวคิด
เหล่านี้ฟังดูเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับสมัยปัจจุบัน แต่ถ้าคิดถึงว่า อ.
ป๋วยเขียนสิ่งเหล่านี้ไว้เกือบ 40 ปีที่แล้ว ล้วนเป็นแนวคิดที่เป็นประ
โยชน์ และหลายอย่างก็ล้ำสมัยในขณะที่เขียนหรือทันสมัยในปีปัจจุ
บัน บรรณาธิการจึงหวังว่าทั้งแนวคิดและชีวิตของอ.ป๋วย จะเป็นบท
เรียนที่มีค่ามากสำหรับอนุชนรุ่นหลัง

วิทยากร เชียงกูล

มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี

21 ตุลาคม 2535

รวมงานเขียนเลือกสรรของ
อ.ป๋วย อึ๊งภากรณ์

ชุดปฐมนิพนธ์บุคคล

การคลังและเศรษฐกิจของประเทศไทยในทศวรรษ 2490

วิทยากร เชียงกุล บรรณาธิการ

คำนำของบรรณาธิการ	
อารัณภพของหนังสือคำบรรยายวิชาการคลัง	21
การแบ่งหน้าที่ระหว่างรัฐบาลและเทศบาล	33
เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย	47
ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจกับคนต่างด้าวและคนกลาง	49
ธรรมะในด้านเศรษฐกิจ	61
สรุปปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยและวิธีแก้ไข	71

การคลัง

อารัมภบท

ข้อ 1 จำกัดความ

การคลังก็คือการเงินของส่วนกลางของชาติ คำว่า “ส่วนกลางของชาติ” ไม่ได้หมายความว่ารัฐบาลแต่อย่างเดียว หากแต่หมายถึงเทศบาลต่างๆ ด้วย ฉะนั้น จึงใช้คำว่า “ส่วนกลางของชาติ” และวิธีดำเนินการเงินของรัฐบาลและเทศบาลก็ใช้หลักใกล้เคียงกัน จะมีผิดกันก็แต่เพียงเรื่องรายละเอียด ฉะนั้นจะกล่าวถึงการเทศบาลแต่เพียงในบางตอนเท่านั้น (เช่นในบทที่ 9-หน้าที่ของรัฐบาลเทศบาล) โดยปกติแล้วจะพูดถึงรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ เพราะว่าส่วนกลางของประเทศที่สำคัญนั้นก็คือรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ เพราะว่าส่วนกลางของประเทศที่สำคัญนั้นก็คือรัฐบาล วิธีการถ่ายเทเงินคลัง การตั้งงบประมาณของเทศบาลหรือรัฐบาลมีอำนาจกว้างขวางกว่าเทศบาลในเรื่องการภาษีอากร และการจ่ายเงิน

ตามตำราวิชาการคลังจะเห็นได้ว่า อาจารย์ผู้เขียนมักจะใช้คำว่า “สาธารณะ” อยู่เสมอ เช่น รายได้สาธารณะ รายจ่ายสาธารณะ และหนี้สินสาธารณะ เป็นต้น คำว่า “สาธารณะ” นี้ก็เพื่อที่จะบ่งให้

เห็นว่าเป็นของส่วนกลาง แม้แต่คำว่า การคลัง ในภาษาอังกฤษก็ยังใช้ คำว่า สาธารณะรวมอยู่ด้วย คือ Public Finance ทั้งนี้ เพราะเหตุคำว่า Finance คำเดียวแปลว่า การเงินเฉยๆ เมื่อมีคำว่า Public อยู่ข้างหน้า จึงจะแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “การคลัง” มีบางคนเข้าใจผิด แปลคำว่า Public Finance เป็นการคลังสาธารณะ ในภาษาอังกฤษ ถ้ามี ผู้พูดว่า money หรือ finance ก็แปลว่า เงิน หรือการเงิน เฉพาะคำว่า finance แปลว่าการเงินรวมถึงการธนาคารด้วย ในคำภาษาอังกฤษ รายจ่ายของรัฐบาลหรือเทศบาลเขาใช้ Public Expenditure รายได้เขาใช้ Public Revenue หนี้เขาใช้ Public Debt สำหรับวิชานี้การใช้คำว่า “สาธารณะ” จึงได้ความหมายดี คือ หมายความว่า เป็นของกลาง แต่สำหรับผมยังไม่อยากจะใช้คำสาธารณะ เพราะไม่อยากจะให้เข้าใจไปว่าเป็นของสาธารณชนทั่วไป ต้องการให้หมายความว่า เป็นการเงินของ รัฐบาลหรือเทศบาล

ในวิชาการคลังมีคำบางคำที่อาจเข้าใจผิด เช่นคำว่า รายได้ของ รัฐบาล Public Revenue ผิดกับ รายรับของรัฐบาล (Receipt) คือ-

รายได้ = ภาษีอากร + เงินกำไรจากรัฐพาณิชย์ + เงิน ค่าธรรมเนียม

รายรับ = รายได้ทั้งหมด + เงินกู้

ควรสังเกตว่า คำว่า “รายรับ” ในงบประมาณประจำปีของ เรานี้ ยังมีความหมายเป็นรายได้ตามนัยข้างบนนี้ คือ ไม่รวมเงินกู้ด้วย ฉะนั้น ควรจะใช้คำว่า “รายได้” จึงจะถูกต้องกว่า

และอีกคำหนึ่งที่ยังเข้าใจผิดกันอยู่ก็คือ National In-

come ขอยกมาใช้ปะปนกับ Public Revenue หรือว่า Public Income เวลาที่เรากล่าวถึงรายได้ของประเทศหรือรายได้ของทุก ๆ คนในประเทศ ในภาษาอังกฤษเขาใช้ว่า National Income แตกต่างกับ Public Revenue ซึ่งเป็นเงินได้ของรัฐบาลเท่านั้น และเป็นเพียงรายได้ส่วนหนึ่งประเทศ สำหรับเรื่องศัพท์จะขอพูดเพียงเท่านี้ก่อนสำหรับวันนี้

ข้อ 2 ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

การคลังนั้นเป็นการเงินของแผ่นดิน มีระเบียบการเป็นไปตามกฎหมาย การคลังต้องใช้หลักเศรษฐศาสตร์ และนักเศรษฐกิจจำเป็นที่จะต้องรู้เรื่องการคลัง เพราะหลักเศรษฐศาสตร์นั้นใช้วิจารณ์ วิเคราะห์ การคลังอยู่เสมอ นักการค้าก็จำเป็นต้องรู้เรื่องภาษีอากร เพื่อจะได้รู้ว่าภาษีอากรที่รัฐบาลเก็บไปนั้น จะนำไปทำอะไรเป็นประโยชน์บ้าง การบัญญัติกับการคลังก็ถ้อยที่ถ้อยอาศัยกัน มีความเกี่ยวพันกันมาก เหล่านี้เป็นเรื่องแต่โดยย่อแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาการคลังกับวิชาอื่นที่นักศึกษาต่างก็มีความสนใจเป็นพิเศษ ในระหว่างที่ศึกษาวิชานี้ต่อไปขอให้หมั่นหวนรำลึกพิจารณาว่าวิชาการคลังนี้กับเศรษฐศาสตร์-การพาณิชย์ การบัญชี แล้วแต่กรณี มีความสัมพันธ์กันละเอียดเพียงใด

ข้อ 3 ตำนานการคลังของไทย

การใช้เงินของรัฐบาลเพื่อบริหารแผ่นดินนั้นก็มียุตั้งแต่ได้มีการตั้งรัฐบาลขึ้นมา แต่อยู่ในสมัยโบราณนั้น การใช้เงินคงจะน้อยกว่าในสมัยปัจจุบันเป็นแน่ คำว่า “คลัง” มีปรากฏอยู่ในการจัดระเบียบบริหารแผ่นดินครั้งสมัยกรุงศรีอยุธยา ปรากฏอยู่ในหลักฐานว่า เมื่อพุทธศัค-

ราช 1977 ในรัชสมัยของพระบรมไตรโลกนาถ คือ การจัดตั้งจตุสดมภ์ มีขุนเวียงเป็นพระนครบาล ขุนวังเป็นพระธรรมาธิการ ขุนคลังเป็นพระโกษาธิบดี และขุนนาเป็นพระเกษตรราธิการ และเอาทหารเป็นสมุหกลาโหม 1 กับฝ่ายพลเรือนเป็นสมุหนายกอีก 1 (รายละเอียดในเรื่องนี้จะหาดูได้จากตำราพงศาวดาร แต่ถ้าจะให้ได้รับความรู้มากขึ้นควรดูในชุมนุมพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาต่อราชานุภาพ) หมายความว่า การคลังนั้นมีอยู่ตั้งแต่เดิมแล้ว ขุนคลังมีหน้าที่อยู่สองประการ คือ:-

1. กรมท่า - มีหน้าที่ติดต่อกับต่างประเทศ
2. กรมคลัง - มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน

ดังจะเห็นได้จากในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชที่มีการเจริญสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศก็ต้องส่งเจ้าพระยาโกษาปานไป กรมคลังได้เปลี่ยนมาเป็นกระทรวงการคลังในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 5 แต่เดิมมาก่อนรัชกาลที่ 5 วิธีการเงินและการคลังไม่มีปัญหายุ่งยากมากนัก เพราะมีขุนคลัง ซึ่งมีตำแหน่งเป็นพระโกษาธิบดีเป็นผู้เก็บรักษาเงิน ซึ่งส่วนมากก็เป็นสิ่งมีค่าและสมบัติของแผ่นดิน เช่น ทองคำ และเพชร ดูแตกต่างพระเนตรพระกรรณ ในด้านการติดต่อกับต่างประเทศ ก็ไม่มีการติดต่อทางการเมืองมากนัก ส่วนมากเป็นไปในแง่การค้ามากกว่า โดยมีชาวต่างประเทศเอาสำเภามาค้าขายในพระนคร ชาวต่างประเทศเหล่านี้ก็มี จีน อังกฤษ ฝรั่งเศส โปรตุเกตุ วิสสันดา เป็นอาทิ เมื่อพวกเขาเหล่านี้เข้ามาก็ต้องเข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน เพื่อจะได้โปรดให้ความคุ้มกัน สินค้าที่นำมานั้นก็ขายให้แก่พระเจ้าแผ่นดิน แล้วพระเจ้าแผ่นดินก็ทรงติดต่อขายสินค้าของเราให้กับชาวต่างประเทศ

ซึ่งถ้าเรียกตามศัพท์สมัยนี้ก็ถือมีการรัฐพาณิชย์มากในสมัยก่อน รายได้ที่เป็นเงินทองซึ่งได้จากต่างประเทศก็เนื่องมาจากการค้านี้ สำหรับการเก็บภาษีนั้นจะเห็นได้ว่ามีเป็นเพียงจำนวนน้อย ต่อมาในระหว่างปี พ.ศ. 2435-2440 รัชสมัยของพระสมเด็จจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ได้ทรงดำริที่จะสร้างทางรถไฟขึ้น จึงได้มีที่ปรึกษาเป็นฝรั่งเข้ามาเป็นผู้ออกความเห็น โดยให้ความเห็นว่าควรจะมีการกู้เงินจากต่างประเทศมาดำเนินกิจการ แต่การกู้เงินจากต่างประเทศนี้ ที่ปรึกษาให้ความเห็นว่า รัฐบาลควรจะต้องแสดงรายรับ-รายจ่าย และสินทรัพย์ของแผ่นดินให้ปรากฏแก่โลก เพื่อจะได้เป็นที่เชื่อถือแก่ประเทศที่จะให้กู้เงิน จึงได้เริ่มตั้งบัญชีงบประมาณประจำปีขึ้น เมื่อแรกๆ ก็มีปัญหายุ่งยากอยู่บ้าง จนถึงพ.ศ.2456 ได้มีพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณออกเป็นฉบับแรก เมื่อก่อนนี้มีการประมาณการใช้จ่ายมากนักเพียงใดก็ไม่ทราบแน่ แต่เข้าใจว่าไม่มีอะไรมากนัก เพราะในสมัยก่อนนั้นการเงินทั้งหมดเป็นของพระมหากษัตริย์จะทรงพอพระทัย ไม่มีใครควบคุมได้ การทำงานประมาณตามพระราชบัญญัติใหม่นั้นก็ยังทำกันไม่เรียบร้อย เพิ่งมาเรียบร้อยเอาอีก 4-5 ปี ภายหลัง และก็ใช้กันตลอดมา และมีเปลี่ยนแปลงอีกครั้งในตอนที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 หลักวิชาที่เราใช้ก็นำมาจากต่างประเทศ และดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาวะของประเทศไทย

การเงินของรัฐบาลในสมัยก่อนผัดกันกับสมัยนี้ จะดูรายละเอียดได้จากชุมนุมพระนิพนธ์ของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพเล่ม 2 เรื่อง ปาฐกถาเกี่ยวกับการปกครองของประเทศไทย เพราะว่าในสมัย

กรุงศรีอยุธยา หรือสมัยกรุงสุโขทัย ซึ่งเป็นสมัยก่อนรัชกาลที่ 5 นั้น รายได้และรายจ่ายของรัฐบาลมีน้อย เพราะการปกครองของเราเป็นไปในรูปของ Feudalism คือปกครองแบบเจ้าประเทศราช โดยมีเจ้าครอบครัวหัวเมืองต่างๆ และผู้ครองนครมีอำนาจเด็ดขาด แต่จะต้องมีการส่งส่วยและเครื่องราชบรรณาการให้แก่ราชธานีที่เป็นใหญ่เสมอเพื่อเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่ายังซื่อสัตย์ต่อพระเจ้าแผ่นดิน ผู้ครองนครราชธานีอยู่ วิธีการปกครองแบบนี้ในยุโรปก็มี แต่มักปรากฏอยู่เสมอว่ามี การชิงราชสมบัติกันอยู่บ่อยๆ ในประเทศไทยจะเห็นได้ว่านครหลวงไม่ ต้องส่งเงินไปให้ทางหัวเมืองต่างๆ ใช้จ่าย เพราะเจ้าผู้ครองนครต่างๆ มีอำนาจที่จะเกณฑ์เอากำลังคนและสิ่งของมาใช้ได้ด้วยตนเอง ฉะนั้นรายจ่ายจึงไม่มีมากนัก จะมีการจ่ายบ้างก็เป็นการรางวัล เช่น ให้ ศักดินาเป็นที่ดินเท่านั้น เท่านั้นไร่ และมีคนเท่านั้นเท่านั้นคน เป็นต้น แรงงานก็แยกออกเป็นสองประเภทคือ

1. พวกผู้ดี ต้องรับราชการตลอดชีวิต เงินเดือนได้บ้างไม่ได้ บ้าง แล้วแต่พระเจ้าแผ่นดินจะให้

2. โพร่งพล ซึ่งต้องรับใช้แรงงานอยู่ตามที่ต่าง เมื่อมีอายุ 18 ปี ก็เกณฑ์ไปเป็นไพร่สม เมื่ออายุครบ 20 ปี ก็ได้เลื่อนเป็น ไพร่หลวง

การได้รับยกเว้นไม่ต้องทำงานก็มีสองอย่างคือ

1. การส่งส่วย โดยหาเงินหรือสิ่งของมาแทนตน

2. ต้องมีลูกชายสามคนเข้าทำงานแทนตน

ภานีอากรครึ่งโบราณมี 5 ชนิด

1.ส่วย คือ เงินทดแทนแรงงานที่ถูกเกณฑ์มาใช้ เมื่อไม่นานมานี้ก็เปลี่ยนเป็นรัฐูปการ แต่ปัจจุบันนี้เลิกแล้ว

2.จังกอบ คือ ค่าผ่านด่านซึ่งเรียกเก็บจากสินค้าและขนาดเกวียนที่ผ่านด่านขนอน แต่บางรัชกาลก็ไม่เรียกเก็บ ดังมีหลักฐานในศิลาจารึกสมัยพระเจ้าขุนรามคำแหงมหาราชว่า “เจ้าเมืองบ่อเอจากอบในไพร่รู้ทาง” อันเป็นการสนับสนุนการค้า

3.ฤชา คือ ค่าธรรมเนียมโรงศาลที่ประชาชนส่งให้เป็นการตอบแทน

4.อากร คือเงินที่พ่อค้าเสียให้แก่รัฐบาลในการขอสัมปทานผูกขาด เช่น การจับปลา เป็นต้น อากรตามความหมายเก่าแปลว่า บ่อเกิด

5.กำไรจากการซื้อขายกับต่างประเทศซึ่งเป็นหน้าที่ของกรมท่า

ข้อ 4 กิจการของรัฐและกิจการของเอกชน

รัฐบาลเทศบาลกระทำกิจการต่างๆ มีลักษณะเหมือนเอกชนบ้าง และแตกต่างกันบ้าง ที่ว่ามีลักษณะเหมือนกันนั้นก็คือ รัฐบาลก็ดี เอกชนก็ดี เมื่อขายสินค้าและบริการ (คือการค้ารับใช้ การทำกิจธุระให้) ไปแล้ว จำเป็นที่จะต้องได้รับเงินมาสำหรับทดแทน สำหรับอุปโภคบริโภคส่วนหนึ่ง สำหรับทำทุนเพื่อดำเนินกิจการต่อไปนี้อีกส่วนหนึ่ง

กิจการของรัฐบาลเทศบาลแตกต่างกับกิจการของเอกชนก็คือ กิจการของเอกชน ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายสินค้า หรือการให้บริการต่างๆ เอกชนก็หวังว่าจะได้เงินค่าตอบแทนโดยตรง คือ ขายสินค้าให้ใครไปก็เรียกเก็บเงินจากผู้นั้น และสินค้าและบริการที่ขายให้แก่ผู้ใดก็

กำหนดแน่นอนลงไปเป็นรายบุคคล จะเป็นคนเดียวหรือหลายคนก็ตาม แต่บริการที่รัฐบาลทำนั้น ทำให้ประชาชนส่วนรวม เช่นเรามาหารไว้สำหรับป้องกันประเทศชาติทุกๆ ไป ไม่ใช่มีไว้สำหรับป้องกันนายก. หรือนาย ข. เท่านั้น ผิดกับการจ้างแขกยามไว้เฝ้าบ้านอันเป็นเรื่องของเอกชน การประชาสงเคราะห์ก็มีไว้สำหรับประโยชน์ของประชาชนโดยทั่วไป

ผลประโยชน์ตอบแทนที่รัฐบาลได้จากเอกชนนั้นมีทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยทางตรง เช่น รัฐบาลตั้งองค์การรถไฟขึ้นมา ก็คิดค่าโดยสารหรือค่าขนส่งจากเอกชนผู้มาใช้ประโยชน์นั้น นี่ก็เหมือนกับกิจการของเอกชน ไม่แตกต่างอะไรกัน แต่ส่วนที่แตกต่างกันก็คือว่า ถ้ารัฐบาลขาดทุนในกิจการรถไฟ โดยที่รัฐบาลไม่มีนโยบาย หรือต้องการที่จะขึ้นราคาค่าโดยสาร ให้คุ้มกับเงินที่ขาดทุนไม่มีนโยบาย หรือต้องการที่จะขึ้นราคาค่าโดยสาร ให้คุ้มกับเงินที่ขาดทุนไปนั้น รัฐบาลอาจมีรายได้ในทางอื่น โดยการเก็บภาษีอากรมาอุดหนุนกิจการรถไฟ เป็นการชดเชยเงินที่ได้ขาดทุนไปนั้น กิจการด้านอื่นๆ เช่น กิจการท่าเรือ หรือโรงงานทำกระดาษก็เป็นเช่นนั้น ส่วนในด้านกรมมหาดไทย ก็ยิ่งแตกต่างกับการซื้อขายของเอกชนออกไปอีกมาก โดยเหตุที่รัฐบาลไม่ได้บอกว่า นายอำเภอที่จัดให้มาปกครองอำเภอนี้ จะมีอำนาจบังคับราษฎรให้จ่ายเงินแก่ตนโดยตรง แต่เป็นเงินที่จ่ายให้เป็นเงินสำหรับข้าราชการของรัฐ ซึ่งเป็นเงินที่รัฐบาลเก็บจากราษฎรในตำบลต่างๆ เฉลี่ยกันไป บางอำเภอก็ขาดทุน หมายความว่าเก็บได้นิดเดียว แต่ต้องจ่ายมาก บางท้องที่ก็ได้กำไร เพราะการค้าเจริญดีจึงเก็บได้มากกว่า

ดังนี้ เป็นต้น

สรุปความแตกต่างของรัฐบาและเอกชนก็คือ

1. การซื้อสินค้าหรือบริการจากเอกชนนั้น ได้มีการจ่ายเงินตรงไปตรงมาเป็นรายตัว กิจการของรัฐไม่มีการชำระเงินเป็นรายตัวหรือให้บริการเป็นรายตัวอย่างของเอกชน ถึงมีบ้างก็มีในด้านการรัฐพาณิชย์ดังที่กล่าวมาแล้ว

2. เงินที่รัฐบาลเก็บมาจากรายบุคคลแต่ละคนนั้น รัฐบาลไม่ต้องคำนึงถึงว่าจะต้องสาสมกับสินค้าหรือบริการที่ให้แก่มุั้น ผิดกับของเอกชน ของเอกชนนั้นใครซื้อมากก็ต้องจ่ายเงินมาก ใครซื้อน้อยก็ต้องจ่ายเงินน้อย นาย ก. ได้จ่ายเงินมากให้รัฐ แต่อาจได้ผลคอบแทนน้อยกว่า นาย ข. ซึ่งให้เงินน้อยกว่าคน กิจการของรัฐเป็นเช่นนี้

ข้อที่ได้กล่าวมาข้างต้น แสดงว่ารัฐบาลมีอำนาจมากในด้านการเงิน คือ :-

1. รัฐบาลสามารถบังคับเรียกเก็บภาษีอากรจากรายบุคคลได้

2. เมื่อเก็บเงินได้แล้ว จะใช้จ่ายอย่างไรก็ได้

เมื่อรัฐบาลมีอำนาจเช่นนี้ จึงชวนสงสัยได้ว่า จะไม่มีใครมาควบคุมรัฐบาลเลยหรือ? เก็บไปเท่าใดก็ได้ จะใช้จ่ายอย่างไรก็ได้ตามขอบใจกระนั้นหรือ? คำตอบก็คือว่า รัฐบาลจะอยู่ได้ก็ด้วยความเป็นธรรมตามระบอบประชาธิปไตย อะไรเป็นเครื่องวัดความเป็นธรรมนั้นก็ขึ้นอยู่กับมติมหาชน (ตามระบอบประชาธิปไตยแท้ๆ) จึงจำเป็นต้องมีสภาผู้แทนราษฎร โดยมีผู้แทนซึ่งราษฎรผู้เสียภาษีได้เลือกขึ้นมาสำหรับคุมรัฐบาล การที่รัฐบาลจะเรียกเก็บภาษีจากคน 97 คน แล้ว

จ่ายให้แก่เพียง 3 คน ถ้าราษฎรทั้งประเทศเห็นดีเห็นชอบด้วยก็ทำได้ หมายความว่าโดยการฟ้อง ซึ่งเกิดจากมติของสภาผู้แทนราษฎร ฉะนั้น หลักการคลังใหญ่ๆ ในระบอบประชาธิปไตยก็มีดังนี้:-

1. การเก็บภาษีอากรนั้น รัฐบาลจะต้องได้รับอนุมัติจากสภาผู้แทนราษฎรเสียก่อน อย่างที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า No Taxation without Representation.

2. เวลาจะจ่ายเงินที่ได้จากการเก็บภาษีอากร รัฐบาลก็จำเป็นต้องได้รับอนุมัติจากสภาผู้แทนราษฎรเช่นเดียวกัน

การควบคุมของสภาผู้แทนราษฎร ทำได้ดีแต่ในเฉพาะที่เกี่ยวกับเรื่องใหญ่ๆ หรือนโยบายหลักใหญ่ๆ ของรัฐบาล ในเรื่องวิธีการและเรื่องปลีกย่อยอื่นๆ นั้น สภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถและไม่มีความรู้พอจะไปควบคุมรัฐบาลได้ดี

3. ในเรื่องที่มีความสำคัญในขอบเขตท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งนั้น สภาผู้แทนราษฎรส่วนกลางทำไม่ได้ถนัดนัก ควรเป็นหน้าที่ของเทศบาลท้องถิ่นวินิจฉัย รัฐบาลที่อยู่ในกรุงเทพฯ ถึงแม้ว่าจะมีคนไปอยู่เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน หรือจังหวัดสุราษฎร์ธานี จะรู้ได้อย่างไร ว่า ควรจะตัดถนนกี่สายตรงไหนจึงจะเหมาะ หรือการสุขาภิบาลเป็นอย่างไร ก็ไม่อาจทราบข้อเท็จจริงได้ละเอียด จึงควรแบ่งงานที่ละเอียดและปลีกย่อยเป็นหน้าที่ของเทศบาลโดยตรง

การแบ่งหน้าที่ ระหว่างรัฐบาลและเทศบาล

การปกครองแบบเทศบาลเป็นหลักสำคัญข้อหนึ่งในระบอบการปกครองประชาธิปไตย หมายความว่า การปกครองแบบประชาธิปไตยจะสมบูรณ์ได้ก็ ต้องมีการปกครองท้องถิ่นปกครองกันเอง หรือ การเทศบาล เพราะเหตุว่าในการปกครองระบอบเทศบาล ราษฎรมีสิทธิในการที่จะแสดงความคิดเห็นของตนออกมาในสิ่งที่ตนรู้ตนเข้าใจ และมีเรื่องที่ราษฎรสนใจโดยตรง ถ้าขาดการปกครองแบบเทศบาลแล้ว มติมหาชนของประเทศก็จะตกอยู่ในวงจำกัด คือ จะมีเสียงอยู่แต่ในเมืองหลวงเท่านั้น นอกจากนั้นการปกครองแบบเทศบาลยังมีประโยชน์ในการที่จะอบรมราษฎรให้รู้จักใช้สิทธิอำนาจและหน้าที่ของตนในการควบคุมการปกครองของประเทศด้วย เอกชนธรรมดาย่อมไม่มีความรู้ ถ้าเข้าศึกษาที่กองทัพบกเข้ามารุกรานเราจะต้องใช้กองทัพสักเท่าไร ต้องใช้อาวุธชนิดไหน การปกครองอย่างนี้รัฐบาลกลางต้องเป็นผู้นำแต่ถ้าถนนหน้าบ้านเราชำรุดหรือฝาปิดท่อข้างถนนแตกเราก็รู้ อย่างนี้เทศบาลต้องเป็นผู้ทำ ฉะนั้นการที่เราใช้อำนาจของเราในเรื่องซึ่งเรารู้ดีย่อมทำให้การปกครองแบบประชาธิปไตยดำเนินได้ด้วยดี การปกครองของเรา

ได้เปลี่ยนมาเป็นแบบประชาธิปไตยกว่า 20 ปีแล้ว แต่ราษฎรเช่นคา
ลีตาซากียังไม่รู้ว่ามีรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอย่างไร ไม่รู้ว่าคนเลือกผู้แทน
เข้ามาทำไม ไม่รู้ว่าที่คนเลือกเข้ามาเพื่อเป็นปากเสียงแทนคนและเพื่อ
คอยควบคุมนายอำเภอ ถ้านายอำเภอทำผิดก็ไม่รู้จักใช้สิทธิร้องเรียน
ต่อผู้แทนของตน ฉะนั้นจึงนับว่าการปกครองแบบประชาธิปไตยของ
เรายังไม่สมบูรณ์ถึงขนาด ผู้บรรยายเห็นว่าถ้าจะทำให้ประชาธิปไตย
แน่นแฟ้นและสมตามอุดมคติที่แท้จริงแล้ว รากฐานต้องมาจากการรู้
จักการปกครองท้องถิ่นโดยราษฎรเอง

เรื่องที่รัฐบาลควรมอบให้เป็นหน้าที่ของเทศบาลนั้นมีอะไรบ้าง?
และเรื่องชนิดไหนรัฐควรทำเอง ไม่ควรให้เทศบาลทำ กล่าวโดยทั่วไป
กิจการที่เกี่ยวกับท้องถิ่น หรือที่เทศบาลควรจะมีเจตจำนงมากกว่า
รัฐบาลควรมอบให้เทศบาล เริ่มด้วยการรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องถิ่น
คือ ควรจะให้มีการตรวจประจำท้องถิ่นที่ขึ้นกับเทศบาลโดยตรง (แต่
ไม่มีอำนาจก้าวล่วงที่อื่น ดังเช่น ตำรวจส่วนกลาง) การป้องกันต่อสู้
อัคคีภัยในเขตเทศบาล การสาธารณสุขภายในรวมทั้งการป้องกันและ
จำกัดโรคสัตว์ การศึกษา คือ การตั้งโรงเรียนต่างๆ ที่อยู่ในเขตเทศบาล
ก็ควรเป็นของเทศบาล โดยรัฐบาลควบคุมการวางนโยบายการศึกษาไว้
อย่างกว้างๆ ส่วนการสร้างโรงเรียน การซื้อโต๊ะเก้าอี้ การจ้างครู ฯลฯ
ควรเป็นหน้าที่ของเทศบาล การบำรุงความสุขพิเศษเช่น การสุขาภิบาล
การทำถนนหนทาง การไฟฟ้า และการประปา เป็นต้น ควรให้เทศ
บาลทำ สำหรับเรื่องไฟฟ้าและประปานั้นได้เคยบรรยายมาแล้วว่าเป็น
เรื่องใหญ่ ต้องการผู้ใช้มากจึงจะผลิตได้ด้วยราคาถูก บางที่เทศบาล

บางแห่งอาจจะเล็กน้อยไปที่จะทำได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ถ้ารวมๆ กันเข้าหลายๆ เทศบาลก็จะสามารถจัดทำได้ แต่ไม่ควรมาเป็นของรัฐบาล เพราะเหตุว่าถ้าให้รัฐบาลทำไปแล้วความเหลื่อมล้ำค่าสูงอาจจะเกิดขึ้นได้ และรัฐบาลจะทำที่เดียวกัน 70 จังหวัดก็จะทำไปไม่ได้ไม่ทั่วถึงเพราะมีเงินไม่พอ หรือถ้าจะทำแต่เพียงจังหวัดสองจังหวัดก็จะถูกหาว่าไม่ยุติธรรม อาจจะมีการวิพากษ์วิจารณ์กันไปต่างๆ นานา เพราะฉะนั้น ทางที่ดีก็ไม่ควรปล่อยให้เป็นที่ของเทศบาลไปจัดทำกันเอง หมายความว่าเทศบาลไหนมีเงินมากอยากจะทำก็ทำไป และในทำนองเดียวกัน รัฐบาลจะไปสร้างโรงพยาบาลไว้ที่โน่นบ้างที่นี้บ้างก็จะทำไม่ได้ด้วยเหตุผลเดียวกัน

มีหน้าที่บางอย่างซึ่งรัฐบาลไม่ควรให้เทศบาลทำ กล่าวอย่างกินความกว้างๆ คือ ถ้าสิ่งใดมีส่วนได้เสียทั่วๆ ไป ของประเทศแล้วควรเป็นหน้าที่ของรัฐบาลกลาง เช่น การป้องกันประเทศ ถ้าจะให้เทศบาลต่างมีกองทัพกันตัวเองย่อมไม่ดีแน่ หรือถ้าจะให้เทศบาลพระนครเก็บภาษีศุลกากรได้เองก็จะเกิดความลำบาก อำนาจทางตำรวจที่เกี่ยวกับการสืบสวนคดีใหญ่ๆ ความเกี่ยวกับท้องถิ่นหลายแห่งและจารกรรมของประเทศ รัฐบาลต้องเป็นเจ้าหน้าที่ จะปล่อยให้เทศบาลไม่ได้ มีข้อยกเว้นอยู่บ้างคือ ตำรวจเทศบาลที่คอยรักษาความสงบในเขตท้องที่ตามชนบทย่อยๆ ก็ให้เทศบาลมีได้ การบัญญัติกฎหมายที่สำคัญก็ควรเป็นเรื่องของรัฐบาลกลาง เพื่อจะได้ใช้กฎหมายเล่มเดียวกันหมดทั่วทั้งประเทศ (มีข้อยกเว้นอยู่ในบางจังหวัดทางภาคใต้ที่ยังอนุญาตให้ใช้กฎหมายโมสเต็มได้) ศาลสูงควรเป็นของรัฐบาล แต่ชั้นต้นสำหรับพิจารณา

คดีมโนสาร่ควรเป็นของเทศบาล ทางหลวงของประเทศก็ควรให้เป็นของรัฐบาล แต่ถ้าเป็นเฉพาะท้องถิ่นก็ให้เทศบาลไปจัดทำ

สรุปความแล้วก็คือ ถ้าเป็นเรื่องใหญ่ที่เกี่ยวกับส่วนได้ส่วนเสียทั่วๆ ไปของส่วนรวมหรือของประเทศแล้ว ควรเป็นหน้าที่ของรัฐบาล ส่วนกลาง แต่ถ้าเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นหรือที่มีส่วนได้ส่วนเสียของส่วนรวมในวงจำกัดแล้ว ควรให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

หลักการแบ่งหน้าที่ระหว่างเทศบาลและรัฐบาลที่ว่านี้ อาศัยหลักความเจตจำนงของผู้ที่จะเป็นเจ้าหน้าที่ ในประเทศไทยถึงแม้ในนิเดินัยเราจะมีการปกครองแบบเทศบาลแล้วก็ตาม แต่ในพหุคินัยเทศบาลทั้งหมดในประเทศต้องขึ้นอยู่กับกองควบคุมเทศบาลในกระทรวงมหาดไทยแห่งเดียว เท่ากับว่าหัวหน้ากองในกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ควบคุมเทศบาลทั่วประเทศ วิธีการนี้ก็ยอมทำให้เทศบาลเจริญไปไม่ค่อยได้ (แม้ในเวลานี้ชักผ่อนคลายเป็นมากแล้วเช่นเทศบาลกรุงเทพฯ เป็นต้น) การที่ทำกันอยู่ในเวลานี้นับว่ายังไม่ถูกต้องตามอุดมคติในหลักการปกครองแบบประชาธิปไตยทีเดียว

ถ้าเรารับหลักการในข้อที่ว่า เทศบาลควรจะมีอิสรภาพในกิจการต่างๆ แล้ว ก็ต้องให้เทศบาลในเรื่องการเงิน กล่าวคือ การคลังของเทศบาลต้องเป็นอิสระจากการคลังของรัฐบาล เท่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้เทศบาลก็มีรายได้ของตนเองอยู่บ้าง ได้รับเงินอุดหนุนมาจากรัฐบาลบ้างกู้ยืมมาบ้าง หรือใช้กรมกองของรัฐบาลกลางไปทำงานให้บ้าง เช่น กรมโยธา เป็นต้น เหล่านี้เป็นรายได้ที่เทศบาลต้องพึ่งรัฐบาลอยู่มาก จะไปเก็บภาษีอย่างรัฐบาลก็ไม่ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้เทศบาลก็เลี้ยงตัวเอง

ไม่ได้ ราษฎรก็หย่อนความเลื่อมใสในการปกครองแบบเทศบาล ถ้าจะให้ได้ผลจริง ๆ แล้วจะต้องตรากฎหมายให้อำนาจเทศบาลกว้างขวางขึ้นภายในขอบเขตแห่งความเจตจำนงของคน และเมื่อเทศบาลได้อิสรภาพในการเก็บภาษีมาแล้ว จะใช้จ่ายอย่างไรก็ต้องให้อำนาจที่จะจ่ายได้ภายในขอบเขตที่ได้รับมอบหมายไป

การปฏิบัติตามหลักการอิสรภาพของเทศบาล ย่อมมีปัญหาที่อาจจะทักท้วงกันได้หลายข้อ คือ

ปัญหาข้อที่หนึ่ง บางเทศบาลก็เก็บเงินได้มาก บางเทศบาลก็เก็บเงินได้น้อย เช่นเทศบาลแม่ฮ่องสอน เป็นต้น จึงยอมได้ไม่เท่ากัน ฉะนั้นอาจจะเกิดความอยุติธรรมขึ้น คือเทศบาลที่ราษฎรยากจนก็ยอมจะขาดกำลังที่จะบำรุงราษฎรได้ เรื่องนี้ไม่ใช่เป็นเฉพาะในประเทศเราเท่านั้น ประเทศอื่น ๆ ก็เหมือนกัน ถึงในหมู่เอกชนก็ตาม ย่อมมีคนรวยคนจนคละกันไปเป็นธรรมดา สำหรับเทศบาลก็เช่นเดียวกัน แต่มีวิธีแก้ไขคือ เทศบาลที่ไม่สามารถหารายได้มากพอ ก็ควรจะได้รับ的帮助เหลือจากรัฐบาล การช่วยเหลือของรัฐบาลนี้อาจทำได้ 2 วิธีคือ

ก. จ่ายเงินก้อนให้ไปในปีหนึ่ง แล้วจะเอาไปใช้จ่ายอย่างไรก็ตามใจ หรือ

ข. ออกเงินไปแล้วบังคับให้เทศบาลต้องเอาไปจ่ายเพื่อการนั้น การนี้ตามความประสงค์ของรัฐบาลก็ได้

รัฐบาลอาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่งดังกล่าวหรือจะใช้ทั้ง 2 วิธีก็ได้ ถ้าทำได้เช่นนี้ปัญหาก็คงหมดไป

ปัญหาข้อที่สอง อาจมีผู้ถามว่าถ้ารัฐบาลปล่อยให้เทศบาลเก็บภาษีอากรเองได้ ภาษีอากรที่รัฐบาลควรจะได้ย่อมลดน้อยลงมีหน้าซ้ายยังต้องมีภาระคอยจ่ายเงินอุดหนุนเทศบาลที่ยากจนอีกด้วยเช่นนี้ ภาระของรัฐบาลจะมีเพิ่มมากขึ้นหรือ? ข้อนี้ตอบได้ว่า ถึงแม้ขณะนี้รัฐบาลก็ต้องจ่ายเงินอุดหนุนหรือเงินกู้ให้แก่เทศบาลเป็นจำนวนปีละมาก ๆ ถ้าตัดกังวลเรื่องเทศบาลเสียก็ยังคงตัดรายจ่ายในการปกครองท้องถิ่นได้ด้วย ฉะนั้นข้อทักท้วงข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้น

ปัญหาข้อที่สาม ถ้าเราปล่อยให้เรื่องการเงินให้เทศบาลเป็นอิสระไป มีผู้ข้องใจว่าเจ้าหน้าที่เทศบาลอาจจะไม่มีความสามารถหรือไม่สุจริตพอ จะทำให้เงินของราษฎรเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ แล้วเกิดความยุ่งยากมาก ข้อนี้ผู้บรรยายไม่เห็นด้วย เพราะไม่มีเหตุผลอะไรจะทักท้วงเอาว่าการเงินของเทศบาลจะต้องเร็วกว่าการเงินของรัฐบาล เฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าเทศบาลนั้น ๆ ตั้งขึ้นถูกต้องตามหลักประชาธิปไตย คือ ราษฎรมีเสียงควบคุมเทศบาลได้ดี ราษฎรผู้ซึ่งเสียภาษีก็อาจจะทำการควบคุมการเงินได้ดีกว่าเท่าที่เป็นอยู่ในเวลานี้

ปัญหาข้อที่สี่ คือถ้าเรารับหลักการให้เทศบาลมีอิสระในทางการเงินแล้ว จะทำให้มีการปกครองระบอบเทศบาลในแบบไหน การปกครองในระบอบเทศบาลมีได้ 3 แบบคือ

ก.ให้มีสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีเลือกขึ้นจากสมาชิกสภาเทศบาลในพรรคข้างมาก (เช่นเดียวกับการปกครองในรัฐบาลกลางของเรา)

ข.ให้อำนาจนายกเทศมนตรีซึ่งเลือกตั้งขึ้นมาต่างหากจากสภา

เทศบาล แต่แบ่งอำนาจบริหารเป็นของนายกเทศมนตรีอำนาจนิติบัญญัติ เป็นของสภาเทศบาล (แบบการปกครองด้วยประธานาธิบดีของอเมริกา)

ค. ให้มีสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีเป็นผู้กำกับนโยบาย บริหารและนิติบัญญัติ และให้มีผู้บริหารงานเทศบาลเป็นประจำที่เรียกกันว่า City Manager (อาจจะแปลได้ว่าผู้อำนวยการเทศบาล) เป็นเทศบาลประจำ คือไม่ต้องออกจากตำแหน่งตามวาระการเลือกตั้ง เว้นไว้แต่ จะมีความผิดจึงจะต้องพ้นจากตำแหน่ง

วิธีที่จะป้องกันไม่ให้การเงินของเทศบาลล้มเหลวนี้จะเลือกเอาวิธีไหนดี ความเห็นของผู้บรรยายเราควรใช้วิธี City Manager ซึ่งคิดว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด เพราะปลัดเทศบาลจะเป็นผู้รับผิดชอบ ประจำอยู่ ไม่ต้องกระทบกระเทือนด้วยกระแสความหมุนเวียนทางการเมือง แต่ต้องรับบังคับบัญชาทางนโยบายจากคณะเทศมนตรีซึ่งขึ้นกับ สภาเทศบาล เมื่อมีเจ้าหน้าที่เทศบาลประจำอยู่เช่นนี้โดยมีความเจนจัดชำนาญในหน้าที่ของตน ความวิตกในเรื่องการเงินของเทศบาลจะ หลวแหลกก็จะหมดไป

ปัญหาข้อที่ห้า คือ เรื่องรายได้ เมื่อเทศบาลมีรายจ่ายแล้วควร จะเก็บประเภทใดจึงจะเหมาะสม เพราะว่ามีรายจ่ายก็ต้องมีรายด้เช่น ถ้าจะให้เทศบาลทำอย่างนั้นอย่างนี้แล้ว ก็จะต้องให้ราษฎรช่วยกันออก เงิน รายได้เทศบาลส่วนใหญ่ควรที่จะเก็บมาจากภาษีที่มีมูลฐานอยู่ในท้องถิ่นนั้น เช่น ภาษีที่ดินหรือภาษีที่เก็บจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น เช่น ภาษีการซื้อขาย ภาษีมหรสพ ภาษีโรงงานโรงเรือน ภาษีอากร ที่ไม่ควรยอมให้เทศบาลต่างๆ เก็บ ก็คือ ภาษีประเภทที่เกี่ยวข้องกับ

ราษฎรทั่วประเทศ เช่น สุลต่านไม่ควรให้เทศบาลเป็นผู้เก็บจะทำให้เกิดความปั่นป่วนในทางภาคค้าภายในประเทศขึ้น ภาษีเงินได้ก็ไม่ควรให้เทศบาลเก็บ เพราะเหตุว่าเป็นภาษีที่เกี่ยวกับความยุติธรรมของราษฎรทั้งประเทศ ต้องวางอัตราให้ได้ระดับเดียวกันทุกแห่ง วิธีการเก็บภาษีที่เทศบาลควรจะเก็บนี้ ถ้าหากว่าเป็นภาษีที่รัฐบาลเก็บอยู่แล้วเทศบาลที่เล็ก ๆ อาจจะทุนค่าใช้จ่ายได้บ้างโดยอาศัยเครื่องมือของรัฐบาลให้ช่วยเก็บ โดยเพิ่มอัตราจากที่รัฐบาลเรียกเก็บขึ้น เอาส่วนเพิ่มนั้นเจียดให้เป็นรายได้ของเทศบาลอย่างที่ทำกันในประเทศฝรั่งเศส เรียกว่า Centime Additional

ปัญหาต่อมา ก็คือ ถ้าทำเช่นที่กล่าวมาข้างต้นนี้แล้วฐานะการเงินในงบประมาณของรัฐบาลจะเป็นอย่างไร ในกระทรวงการคลังมีหลายคนที่เป็นห่วง ถ้าให้เทศบาลเก็บภาษีอากรเองเช่นนี้แล้วจะทำให้รัฐบาลขาดรายได้ไป ผู้บรรยายเห็นว่าไม่ต้องเป็นห่วง ถ้ามีการปรับปรุงคำนวณให้ดี เพราะการให้เทศบาลไปทำหน้าที่ต่าง ๆ ก็เป็นการแบ่งเบาภาระรายจ่ายของรัฐบาลลงไปมาก เช่น ภาษีมหรสพ ถ้ารัฐบาลเก็บ 50 เปอร์เซ็นต์ของค่าผ่านประตู เทศบาลอาจจะขอให้เพิ่มขึ้นเป็น 60 เปอร์เซ็นต์ โดยเอาส่วนเกิน 10 เปอร์เซ็นต์นั้นเป็นของเทศบาล ภาษีที่รัฐบาลไม่ควรเก็บก็คือภาษีที่ดินและภาษีโรงเรือน เพราะถ้าให้เทศบาลเก็บก็จะรู้ว่ารายไหนควรเก็บมากเก็บน้อยเท่าไร จะรัดกุมและได้ผลดีกว่าให้รัฐบาลเก็บเสียอีก รายได้ของเทศบาลอีกประเภทหนึ่งซึ่งควรจะให้เทศบาลเก็บเอง ก็คือ รายได้จากเทศพาณิชย์เช่นเดียวกับการรัฐพาณิชย์ของรัฐบาล ดังได้กล่าวแล้วว่าเทศบาลควรทำการไฟฟ้า การประปา โรงฆ่าสัตว์ ค่า

ธรรมนิยมต่าง ๆ ค่าราคาสินค้าที่เทศบาลผลิตออกมาก็ควรเป็นของเทศบาล และอาจจะมีรายได้ดีด้วยถ้าปล่อยให้เทศบาลมีอำนาจเก็บเอง

ปัญหาข้อสุดท้าย ซึ่งเป็นปัญหาที่รัฐบาลทุกวันนี้กำลังพิจารณาอยู่ คือ เรื่องที่อยากจะให้การปกครองของประเทศกระจายออกไปตามท้องถิ่นต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพราะว่าเวลานี้อะไร ๆ ก็มักมารวมอยู่ที่เมืองหลวงแห่งเดียวกันหมด ได้ทราบที่กำลังร่างกันอยู่ หลักการข้อนี้ผู้บรรยายเห็นว่าดี แต่เท่าที่ทราบมานั้นไม่มีใครตรงตามหลักเกณฑ์ดังที่ได้กล่าวข้างต้น เพราะรัฐบาลมีความวิตกว่าเทศบาลยังไม่ดีพอ เพราะฉะนั้นเทศบาลก็ให้มีไว้แต่อำนาจ ในเรื่องการเงินไม่ได้แบ่งให้เทศบาล แต่กลับแบ่งให้ผู้ว่าราชการภาคและผู้ว่าราชการจังหวัดเสีย การทำเช่นนั้นก็ย่อมจะมีผลคืออยู่บ้าง เพราะผู้ที่ควบคุมงานอยู่ใกล้ชิดย่อมจะบริหารงานได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่รัฐบาลที่อยู่ในเมืองหลวง แต่ผู้บรรยายยังมีความวิตกว่าถ้าทราบใดที่ผู้ว่าราชการภาคหรือจังหวัดยังคงรับเงินเดือนจากรัฐบาลอยู่แล้ว ถ้าเกิดมีการขัดแย้งในความเห็นกันขึ้น เช่นทางจังหวัดรายงานมาอย่างหนึ่งและในกรุงเทพฯ มีความเห็นแตกต่างออกไปอีกอย่างหนึ่ง ถึงอย่างไร ผู้ว่าราชการภาคหรือจังหวัดก็ตามย่อมไม่มีอำนาจอย่างเต็มที่ เพราะคนยังต้องขึ้นอยู่กับราชการส่วนกลาง เมื่อเป็นเช่นนี้ก็เกิดการยุ่งเหยิงกันได้ง่ายขึ้น เช่นเรื่องการศึกษาในส่วนภูมิภาค ก็ต้องขึ้นอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการ เจ้าหน้าที่ต่างๆ ก็เป็นเจ้าหน้าที่ของกระทรวงศึกษา ซึ่งถูกส่งไปอยู่ตามต่างจังหวัดต่างๆ ตามที่เป็นอยู่ในเวลานี้ แต่ตามกฎหมายใหม่ที่จะดำริขึ้นนั้นจะให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดูแลศึกษาธิการจังหวัดอีกทอดหนึ่ง ก็ย่อมหมายความว่าทั้งสอง

ท่านนี้ต้องมีความเห็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ตลอดไปจึงจะไม่มีปัญหา ถ้ามีเรื่องขัดแย้งเกิดขึ้นในวันใดวันหนึ่ง แล้วมีหน้าข้าเจ้ากระทรวงกรุงเทพฯ ทั้ง 2 กระทรวง คือ มหาดไทย กับศึกษาธิการก็ขัดแย้งกันด้วย การบริหารราชการแผ่นดินอาจจะเป็นไปโดยราบรื่นนัก เหตุผลอีกข้อหนึ่งที่ผู้บรรยายไม่เห็นด้วยกับการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ก็คือ วิธีนี้ไม่ก่อรากฐานแห่งระบอบประชาธิปไตยที่ดีได้เช่นเดียวกับการปกครองระบอบเทศบางอันแท้จริง

ความเห็นเรื่องอิสรภาพของเทศบาลนี้ อาจจะมีผู้ตำหนิว่าเป็นความเห็นที่ไม่รอบคอบสุขุมพอ จะชิงสุกก่อนห่าม เพราะมักจะห่วงใยกันว่าระบอบเทศบาลของเรายังไม่พร้อม ผู้บรรยายเห็นว่าถ้าไม่ลงมือปล่อยให้เทศบาลเป็นอิสระเสีย มัวแต่คอยเป็นห่วงคอยควบคุมกันอยู่เสมอแล้ว เมื่อใดเล่าเทศบาลจึงจะตั้งตัวเป็นอิสระกันจริงๆ ถ้ามัวแต่กังวลอยู่เช่นนี้ก็เลยไม่ไต่ตกลงกันเลย จะทราบได้อย่างไรว่า ถ้าปล่อยให้เสียแล้วจะดีร้ายประการใดแน่?

คำนำ

หนังสือ “เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย” นี้ จัดได้ว่าเป็นหนังสือ เศรษฐศาสตร์ประเภทประยุกต์ คือผู้เรียบเรียงไม่ได้พิจารณาแต่ทฤษฎี เศรษฐศาสตร์เท่านั้น ต้องการพิจารณาข้อเท็จจริงและแนวปฏิบัติทาง เศรษฐกิจ โดยใช้เศรษฐกิจของประเทศไทยตั้งแต่หลังสงครามโลก ครั้งที่สองจนถึง พ.ศ.2497 คาบ 2498 เป็นตัวอย่างมุ่งหมายในเบื้องต้น ที่จะฝึกสอนให้นักเรียนรู้จักพิจารณาปัญหาเศรษฐกิจโดยวิเคราะห์ ข้อเท็จจริงและสถิติ โดยใช้ทฤษฎีเข้าช่วย หาวิธีแก้ปัญหาค่ะแต่ละเรื่อง

ปัญหาเศรษฐกิจมีอยู่นานาประการ ปัญหาที่ปรากฏอยู่ในคำ บรรยายนี้เป็นแต่เพียงตัวอย่าง เมื่อนักเรียนได้หัดขบปัญหาคตัวอย่าง แล้วจะต้องนำเอาทฤษฎีและความรอบรู้ฝึกฝนไปแก้ปัญห่อื่นๆ ที่อาจ จะเกิดขึ้นได้ในอนาคตด้วย จึงจะมีความสามารถจริง

ข้อเท็จจริงและปัญหาเศรษฐกิจ ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาล สมัย เช่น เรื่องข้าวของไทย ในระยะพ.ศ.2488-2493 นั้น ปัญหาของ ไทยหนักไปในทางผลิตและการควบคุมตลาดให้เป็นผลดีแก่ส่วนรวม ในขณะที่โลกขาดแคลนข้าว แต่ต่อมาในระยะหลังขณะที่เขียนคำนำ นี้ปัญหาเปลี่ยนหนักไปในด้านการตลาดค้าข้าวนอกประเทศ ฉะนั้น ตัวเลขและความที่เรียบเรียงขึ้นในหนังสือนี้ ย่อมมีประโยชน์โดยตรง แต่เพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ผู้เรียบเรียงหวังอยู่ว่าหนังสือนี้จะ

มีประโยชน์อันนาน ถ้าผู้อ่านใช้ความพินิจพิจารณา และความเข้าใจ
สุขุมมองลึกทะลุผิวของตัวเลขและปัญหา ซึ่งลงไปถึงแก่นสารทฤษฎี
การพิจารณาปัญหาและแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ เพื่อนำเอาความเข้าใจ
ดีนั้นเป็นประโยชน์ต่อไป

ข้อความที่ปรากฏส่วนมากในหนังสือนี้ เกิดขึ้นจากการสอน
นิสิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีปีที่ 4 ของจุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย เริ่มแต่พ.ศ.2496 ในปีนั้นเพราะไม่มีเวลาเตรียมคำบรรยาย
อย่างหนึ่งกับเพื่อฝึกหัดนักเรียนให้เขียนเรื่องเศรษฐกิจได้อีกอย่างหนึ่ง
จึงได้เกณฑ์ให้นักเรียนผลัดเวรกันเขียนคำบรรยายขึ้น นักเรียนใน
ปีนั้นได้แก่ น.ส.รัชนี พลกุล นายวีระ ปิตรชาติ นายชัชเวชย์ มุ-
สิกไชย นายกฤษณเนตร พันธุมโพธิ์ นายศรีปัญญา रामโกมุท นาย
ฤทัย จารุจินดา และนายทวีเกียรติ กฤษณามระสำหรับตัวเลขสถิติผู้
เรียบเรียงได้อาศัย นายอนุกุล ประจวบเหมาะ ข้าราชการสังกัดสำนักงาน
ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นผู้ช่วยเหลือรวบรวมให้

ต่อมาให้ต้น พ.ศ.2498 นางสุภาพ ยศสุนทร ผู้ได้ร่วม
งานกับผู้เรียบเรียง พิจารณาปัญหาเศรษฐกิจแห่งประเทศไทยมาเป็น
เวลาหลายปี ได้มีความอดุสาหะนำต้นฉบับเดิมมาแก้ไขต่อเติมเกลา
สำนวนทำให้หนังสือดีขึ้นจนเจ้าของเดิมก็รู้สึกผิดคาใจ จึงต้องขอ
ร้องให้เข้าชื่อร่วมเป็นเจ้าของด้วย เพื่อมิให้ต้องละเมิดธรรมะทางเศรษ-
กิจ ดังที่ได้บรรยายไว้ในบทที่ 21

พนักงานส่วนการค้นคว้าธนาคารแห่งประเทศไทยหลายคน
ได้ช่วยเหลือปรับปรุงหนังสือให้ดีขึ้น ที่เป็นหัวแรงสำคัญทั้งในการร่าง-

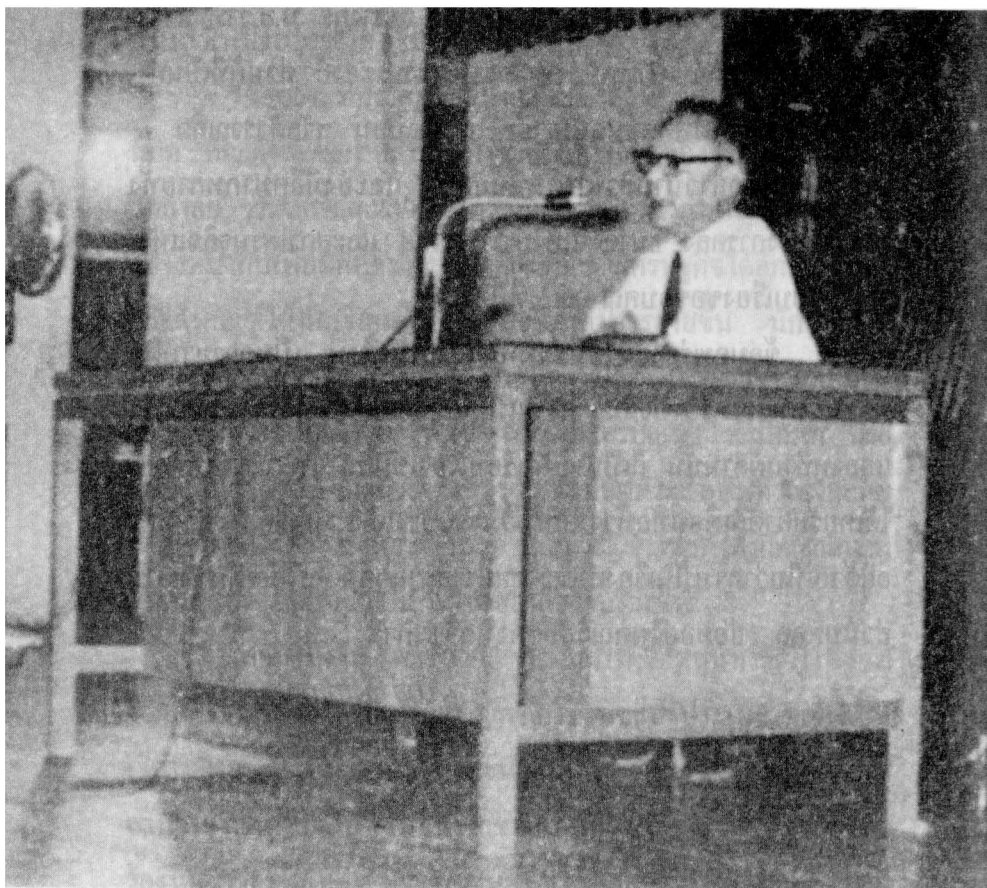
การเรียบเรียงตลอดจนการตรวจทาน คือ นายไพฑูรย์ วัฒนสุข และนาย
เจริญ กลิ่นอวล ผู้ช่วยเรียบเรียงอื่นๆ อีก คือ ร.ท.เลิศ คเชนทร์ชัย ร.น.
และนายสงัด ภมรานนท์ ผู้ช่วยค้นตัวเลขและข้อเท็จจริงประกอบ ได้
แก่ นายสมศักดิ์ แสงทองสุข นายประทีป วัชรางกูร น.ส.วารี หะวา-
นนท์ นายประคัลภ์ น้าทิพย์ นายสกล พวงประยงค์ ส่วนผู้ที่เป็นกำ-
ลังสำคัญในการพิมพ์ติดต้นฉบับ คือ นายเจนิยน สวัสดิ์วรรณกิจ

ผู้ที่กล่าวนามมาข้างต้นนี้ทุกคน และยังมีอีกมากหลายทั้ง
ในกระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย และสภาเศรษฐกิจแห่ง-
ชาติผู้เรียบเรียงขอขอบคุณ ณ ที่นี้ด้วย

ข้อบกพร่องอันใดที่ปรากฏอยู่ในหนังสือนี้ เป็นความรับผิดชอบ
ของผู้เรียบเรียงทั้งสิ้น ความเห็นและถ้อยคำใดที่อาจจะแสดงใจ
แสดงหูท่านผู้อ่านนั้น ก็เป็นของผู้เรียบเรียงเช่นกัน เพราะผู้เรียบเรียง
ได้เคยรับคำตักเตือนทักท้วงจากผู้ร่วมงานบ้างแล้ว แต่ได้ยืนยันให้คง
อยู่ด้วยเห็นว่า การเน้นเรื่องสำคัญโดยปราศจากอคติ หรือเจตนาร้ายใน
ส่วนบุคคล ย่อมอยู่ในคุณวิสัยของนักวิชาการ

ป๋วย อึ๊งภากรณ์

15 ตุลาคม 2498

เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย

บทที่ 1 ความทั่วไป

ในการศึกษาวิชาต่างๆ มักจะแบ่งวิชาที่ศึกษาออกเป็น 2 แขนง คือ ภาคทฤษฎี (Theoretical) และภาคปฏิบัติ หรือประยุกต์ (Applied)

มักจะมีผู้พูดกันว่า ทฤษฎีที่ได้ศึกษามานั้นส่วนมากนำไปใช้ในทางปฏิบัติไม่ได้ การกล่าวเช่นนั้นยังไม่เป็นการถูกต้อง ปัญหาขึ้นอยู่กับว่าทฤษฎีที่ศึกษามานั้นเป็นทฤษฎีที่ดีหรือไม่ กว้างขวางลึกซึ้งพอหรือไม่ หากเป็นทฤษฎีที่ดีก็ควรใช้ได้ทางปฏิบัติด้วย ผู้ที่จะปฏิบัติการในเรื่องต่างๆ จึงจะต้องทราบทฤษฎีที่ดีเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ เพื่อเป็นหลักในการปฏิบัติให้ถูกต้อง เหตุฉะนี้ ทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติก็ย่อมแยกออกจากกันมิได้

วิชาเศรษฐกิจที่จะเรียนนี้เป็นวิชาที่ว่าด้วยเศรษฐกิจของชาติ มิใช่เฉพาะเอกชน ดังนั้น อาจเรียกวินิจฉัยว่า Political Economy ก็ได้และผู้ที่จะศึกษาวิชานั้นนอกจากจะต้องรู้ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์แล้ว ยังต้องรู้ข้อเท็จจริงทางเศรษฐกิจ หรือที่เรียกกันว่า เศรษฐศาสตร์ภาคพรรณนา

(Descriptive Economics) ด้วย เปรียบประจุนายแพทย์ผู้จะรักษาไข้ก็ย่อมต้องทราบอาการทั่ว ๆ ไปของคนไข้ แล้วจึงใช้หลักวิชา (Theory) เข้าปฏิบัติต่ออาการไข่นั้น (Application)

เรื่องเศรษฐกิจแห่งประเทศไทยนี้มีทั้งลักษณะพรรณนา ภาวะเศรษฐกิจแง่ต่าง ๆ ของประเทศไทย และการนำหลักวิชามาพิจารณาสภาพรูปการณ์และปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย ในอดีต ปัจจุบัน ตลอดจนโครงการสำหรับอนาคต

สำหรับผู้ที่ต้องการจะทราบภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยละเอียด อาจใช้หนังสือนี้เป็นหลัก แล้วอ่านหนังสืออื่นๆ ประกอบ เช่น หนังสือพิมพ์และนิตยสาร ซึ่งมีข่าวเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย รายงานของคณะผู้เชี่ยวชาญองค์การอาหารและเกษตร รายงานประจำปีของกระทรวงทบวงกรมต่างๆ รายงานประจำปีของสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ รายงานประจำปีของธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น

ผู้ใช้หนังสือนี้ในการศึกษาจะต้องใช้ความวินิจฉัยของตนเองว่าเรื่องต่างๆ นั้นน่าจะเป็นจริงดังที่กล่าวไว้ในหนังสือหรืออย่างไร หากสงสัยหรือมีความเห็นแตกต่างออกไป ก็ควรซักถามได้เถียงด้วยหลักเกณฑ์เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริง อันจะเป็นทางให้เกิดความแตกฉานยิ่งขึ้น

ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ กับคนต่างด้าวและคนกลาง

ตอนที่ 1 : ปัญหาเรื่องคนกลาง

ปัญหาใหญ่ที่รัฐบาลทุก ๆ รัฐบาลเพิ่งเล็งมากที่สุดได้แก่ปัญหาเรื่องค่าครองชีพของประชาชน ซึ่งได้สูงขึ้นอย่างมากมาและรวดเร็วตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 นี้ ดังจะเห็นได้จากดัชนีค่าครองชีพของประชาชนในสถิติรายปีของสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ ซึ่งมีปี 2491 เป็นปีฐาน ปรากฏตัวเลขดังนี้

พ.ศ.	เลขดัชนี	พ.ศ.	เลขดัชนี
2481 ...	8.02	2493 ...	99.04
2488 ...	72.33	2494 ...	110.17
2489 ...	88.91	2495 ...	122.57
2490 ...	100.26	2496 ...	134.95
2491 ...	100.00	2497 ...	135.25
2492 ...	96.09	2498 ...	141.47

ในการแก้ไขปรับปรุงเศรษฐกิจของประเทศเพื่อจะลดค่าครองชีพของประชาชนลงนี้ รัฐบาลได้เห็นว่าราคาที่ราคาสินค้าต่างๆ ในตลาดมีราคาสูงขึ้น ทั้งๆ ที่สินค้าเหล่านี้มีอยู่ในตลาดเป็นจำนวนพอเพียงกับ

ความต้องการของประชาชนนั้น เพราะว่าพ่อค้าขายปลีกราคาแพงเกินไปสมควรเพื่อประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่คำนึงถึงส่วนรวม ดังเราจะเห็นได้จากตารางแสดงเลขดัชนีราคาสินค้าขายส่ง และราคาสินค้าขายปลีกในตลาดกรุงเทพฯ จากสถิติรายปีของสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ คือ

พ.ศ.	เลขดัชนี ราคาสินค้าขายส่ง	เลขดัชนี ราคาสินค้าขายปลีก
2490 ...	105.09 ...	108.90
2491 ...	100.00 ...	100.00
2492 ...	93.91 ...	93.86
2493 ...	95.99 ...	97.40
2494 ...	103.50 ...	112.06
2495 ...	109.29 ...	121.99
2496 ...	102.26 ...	123.02
2497 ...	100.39 ...	125.70
2498 ...	116.81 ...	128.10

จากเลขดัชนีราคาสินค้าขายส่งและราคาสินค้าขายปลีกนี้ จะเห็นได้ว่าราคาสินค้าขายปลีกได้เพิ่มขึ้นโดยมีอัตราส่วนมากกว่าราคาสินค้าขายส่งมาก ทำให้เห็นว่าพ่อค้าขายปลีกได้เอากำไรมากขึ้น จึงทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น แต่ทั้งนี้อาจไม่เป็นจริงเสมอไป เพราะว่าในการที่สินค้านั้นมีอัตราส่วนของราคาขายเพิ่มขึ้นจากราคาสินค้าขายส่งนั้น เพราะค่าใช้จ่ายของพ่อค้าอาจเพิ่มขึ้นจากในปีก่อนๆ มากก็ได้ หรือพ่อค้าอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลเพื่อ

ความสะดวกในการประกอบกิจการค้า และในบางกรณีพ่อค้าอาจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่เพื่อขอความคุ้มครองก็ได้ เช่น ในการตั้งคาบารท์ อาจต้องจ้างตำรวจเพื่อรักษาความเรียบร้อยในคาบารท์ นั้นก็ได้ และอาจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการที่ของแตกหักเสียหาย เนื่องจากคนเมาสุรา ฯลฯ จึงทำให้พ่อค้าจำเป็นจะต้องคิดเพิ่มในราคาสินค้าที่ขายปลีกนั้น

อีกประการหนึ่ง รัฐบาลเห็นว่าเมื่อมีวิกฤตการณ์ต่างๆ เกิดขึ้น ทั้งๆ ที่เหตุการณ์เหล่านั้นมิได้เป็นเหตุให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของประเทศก็ตาม พ่อค้าต่างถือโอกาสขึ้นราคาสินค้าต่างๆ ทั้งๆ ที่สินค้าเหล่านั้นเป็นของที่มีอยู่ในสต็อกมานานแล้ว เนื่องจากเหตุเหล่านี้ รัฐบาลจึงเห็นว่าจะแก้ไขภาวะทางเศรษฐกิจลงได้ก็โดยการตัดคนกลางที่เห็นแก่ตัวออกเสีย และประกอบกับในปัจจุบันการสหกรณ์ของประเทศยังไม่แพร่หลาย รัฐบาลจึงพยายามจะส่งเสริมวิธีการสหกรณ์ขึ้น เพราะเห็นว่าจะเป็วิธีกรอันหนึ่งที่จะสามารถลดค่าครองชีพของประชาชนลงได้ เนื่องจากวิธีการสหกรณ์ป้องกันมิให้พ่อค้าคนกลางคิดเอากำไรมากเกินสมควร เพราะร้านสหกรณ์ย่อมจะขายสินค้าให้แก่สมาชิกในราคาพอสมควรและกำไรที่ได้มานั้นก็จะนำมาแบ่งปันกันในระหว่างมวลสมาชิกของสหกรณ์นั่นเอง

คนกลางเป็นบุคคลที่สำคัญมากคนหนึ่งในกิจการค้า ทั้งนี้ เพราะคนกลางทำหน้าที่ในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคคนกลางหรือพ่อค้ากระทำหน้าที่ของตนเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ผลิตและผู้บริโภค โดยการนำสินค้ามาขายให้กับผู้บริโภค ถ้า

ไม่มีคนกลาง ผู้บริโภคก็อาจไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร เวลาที่จะซื้อสินค้าสักเล็กน้อยก็อาจต้องสั่งโดยตรงจากผู้ผลิต และในบางกรณีถึงสินค้านั้นไม่ผ่านมือคนกลางเลยก็ยังสามารถทำให้สินค้านั้นมีราคาสูงขึ้น เช่น การจะไปซื้อข้าวจากโรงสี ผู้บริโภคไม่มีอุปกรณ์สำหรับขนส่ง อาจต้องเช่าเรืออีกซึ่งอาจทำให้เสียค่าใช้จ่ายมากกว่าการซื้อจากพ่อค้าคนกลาง เมื่อพ่อค้าคนกลางเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้บริโภค พ่อค้าก็ย่อมต้องคิดผลประโยชน์ตอบแทนโดยการบวกค่าป่วยการของตนลงไป ในราคาสินค้าที่ตนขายนั่นเอง ดังนั้นถ้าพ่อค้านั้นเป็นคนดี จะคิดเอากำไรหรือค่าป่วยการจากการขายสินค้าเหล่านั้นพอสมควร ซึ่งจะทำให้ประชาชนซื้อของและสินค้าต่างๆ ได้ในราคาปกติ แต่ถ้าหากพ่อค้าคนกลางนั้นเป็นผู้ที่เห็นแก่ตัว คิดเอาผลประโยชน์ตอบแทนมาก ราคาสินค้าเมื่อถึงมือผู้บริโภคก็ย่อมจะสูงขึ้นเป็นธรรมดา

แต่เนื่องจากการที่ประชาชนมีความเข้าใจว่า พ่อค้าคนกลางส่วนมากเป็นผู้คิดเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ดังนั้นเมื่อราคาสินค้าเขิบสูงขึ้นเล็กน้อย เพราะความจำเป็นของพ่อค้าที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้น ประชาชนก็จะพากันบ่นว่าพ่อค้าขูดเลือดขูดเนื้อประชาชน ในบางกรณีอาจเป็นเพราะประชาชนมีอคติต่อพ่อค้าก็ได้

เนื่องจากพ่อค้ามีความสำคัญมากในกิจการค้า ดังนั้นการที่จะทำให้สินค้านั้นมีราคาถูกลงโดยไม่กำจัดพ่อค้าคนกลางที่ไม่ดีนั้นย่อมเป็นการยาก และการที่จะกำจัดไม่ให้มีพ่อค้าคนกลางนั้นย่อมเป็นไปได้ ดังนั้นเพื่อให้การค้าดำเนินไปด้วยดี และให้คนกลางทำงานเพื่อส่วนรวม รัฐบาลจึงพยายามส่งเสริมการค้าโดยวิธีการสหกรณ์ขึ้น เพราะสหกรณ์

ก็เป็นคนกลางอยู่นั่นเอง แต่สหกรณ์ก็เป็นของสมาชิกทุกๆ คนตั้งขึ้นด้วย
ทุนของสมาชิกทั้งหลาย ฉะนั้นจึงทำการขายของให้สมาชิกในราคาอัน
สมควร โดยสหกรณ์คิดค่าใช้จ่ายของสหกรณ์เพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น
รวมเป็นต้นทุนของสินค้าที่ขายให้แก่บรรดาสมาชิก ครั้นเมื่อถึงเวลา
งบบัญชี ถ้าปรากฏว่าสหกรณ์มีกำไร เงินกำไรนั้นก็นำมาแบ่งกันในหมู่
สมาชิก จากหลักการของสหกรณ์นี้ จะเห็นได้ว่าการสหกรณ์ย่อมจะเป็น
การป้องกันมิให้พ่อค้าคิดเอากำไรเกินควรได้และสหกรณ์มิได้ดำเนินกิจ-
การค้าเพื่อประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนโดยเฉพาะหาก
แต่ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกต่างๆ ซึ่งไม่จำกัดฐานะและ
จำนวน และกระทำการโดยมิได้มุ่งหวังกำไรเลย

เนื่องจากเหตุดังกล่าว รัฐบาลจึงได้พยายามตั้งสหกรณ์ต่างๆ
ขึ้นเป็นจำนวนมาก อาทิเช่น ตั้งสหกรณ์ผู้บริโภคนขึ้นตามกระทรวงและ
ตามหน่วยราชการต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ตั้งสหกรณ์ฉาง
ข้าวขึ้นตามภูมิภาคต่างๆ เพื่อรับซื้อข้าวจากชาวนาในราคาที่สูงกว่าพ่อ-
ค้าเอกชนรับซื้อ เพราะส่วนมากชาวนาของเราได้ถูกบีบบังคับจากพ่อ-
ค้าเอกชนโดยการกดราคาข้าวให้อยู่ในระดับต่ำ แต่การส่งเสริมการสห-
กรณ์ของรัฐบาลยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะทำให้การสหกรณ์เจริญขึ้น
โดยรวดเร็วสมกับเจตนารมณ์ของรัฐบาล ทั้งนี้เพราะประชาชนส่วนใหญ่
ยังมิได้ซาบซึ้งถึงหลักการของสหกรณ์พอเพียง มีแต่ผู้ที่ได้รับการศึกษา
ดีที่นิยมเป็นสมาชิกของสหกรณ์ เพราะเข้าใจถึงหลักการอันดีของสห-
กรณ์ ทั้งๆ ที่บุคคลเหล่านี้แม้จะไม่ได้เป็นสมาชิกของสหกรณ์ก็เป็น
ผู้ที่มีการกินอยู่อย่างดี ซึ่งตรงกันข้าม ผู้ที่มีรายได้น้อยซึ่งสมควร

จะเป็นสมาชิกของสหกรณ์กลับไม่ได้เป็นสมาชิก ข้อบกพร่องข้อนี้อาจแก้ไขปรับปรุงได้ โดยการเผยแพร่ประโยชน์ของการสหกรณ์ให้ผู้ที่ยังไม่สู้จะเข้าใจในสหกรณ์ ได้ทราบถึงความมุ่งหมายอันดีของสหกรณ์

อีกประการหนึ่ง สหกรณ์จะเจริญได้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือและความสนใจต่อสหกรณ์ของมวลสมาชิก โดยสมาชิกควรจะให้คำแนะนำและคอยคิดเทียบข้อบกพร่องต่างๆ ของสหกรณ์อยู่เสมอๆ เพื่อว่าสหกรณ์จะได้พยายามปรับปรุงกิจการต่างๆ ตามความต้องการและเพื่อประโยชน์ของสมาชิกอย่างสมบูรณ์ ซึ่งจะทำให้กิจการของสหกรณ์เจริญขึ้น

อีกประการหนึ่ง ประชาชนคนไทยเป็นผู้ที่เห็นแก่ความสะดวกของตนเป็นใหญ่ มิได้คำนึงถึงผลได้ผลเสียของตนให้ถ่องแท้ จึงทำให้สูญเสียเงินที่ไม่ควรเสียไป นี่เป็นนิสัยสุรุ่ยสุร่ายอันยากที่จะแก้ไขเช่นในการที่ชาวนาขายข้าวให้แก่กลางข้าวของสหกรณ์ ชาวนาจะต้องขนข้าวไปส่งให้แก่กลางข้าวของสหกรณ์เอง ส่วนพ่อค้าเอกชนนั้นให้ความสะดวกแก่ชาวนามาก โดยการนำเรือเข้าไปซื้อข้าวจากชาวนาถึงในนา ชาวนาบางคนไม่มีพาหนะขนข้าวไปส่งยังฉางของสหกรณ์ได้ ถ้าจะนำข้าวไปขายยังฉางสหกรณ์ก็จะต้องหาเช่าเรือ หรือขอยืมเรือของผู้อื่น และต้องเสียเวลาและแรงงานเพื่อขนข้าวไปยังฉางข้าวสหกรณ์อีก ดังนั้นเพื่อตัดปัญหายุ่งยากต่างๆ เสียและเพื่อความสะดวกสบายของตน ชาวนาจึงยอมขายข้าวให้แก่พ่อค้าเอกชนในราคาต่ำกว่าราคาที่จะขายได้ที่ฉางสหกรณ์ ข้อบกพร่องนี้อาจแก้ไขได้โดยการอบรมให้ชาวนาและประชาชนทั่วไปทราบถึงหลักการของการประหยัด และการรู้จักเสียตายนเงินของตนแม้จะเป็นจำนวนเล็กน้อยก็ตาม และอาจจะปรับปรุงสหกรณ์ฉางข้าวให้ความ

สะดวกแก่ชาวนาในเรื่องจัดหาพาหนะขนส่งข้าวให้ด้วยก็จะเป็นการดีมาก หรืออาจจะจัดตั้งจ้างสหกรณ์ให้มียูทัวไป เพื่อความสะดวกในการลำเลียงและขนส่งพืชพรรณต่าง ๆ ไม่เฉพาะแต่เพียงข้าวไปสู่ฉางสหกรณ์ได้โดยสะดวก

นอกจากข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว สหกรณ์ในประเทศไทยยังมีการจัดการไม่ดีพอ เพราะว่าการสหกรณ์ก็เท่ากับการค้า ซึ่งต้องการผู้จัดการที่มีความสามารถและความชำนาญ แต่ผู้ที่ดำเนินงานของสหกรณ์ปัจจุบันปรากฏว่าไม่สู้จะมีความสามารถพอเพียง ซึ่งอาจเป็นเหตุที่ทำให้สหกรณ์ไม่เจริญขึ้นรวดเร็วตามที่คาดหมาย การสหกรณ์นั้นควรที่จะให้รัฐบาลช่วยเหลือในขั้นแรก เพราะหลักการสหกรณ์นั้นเพื่อให้มวลสมาชิกช่วยตัวเองและช่วยเพื่อนสมาชิกด้วยกัน แต่การสหกรณ์ในประเทศไทย รัฐบาลได้พยายามช่วยเหลือและค้ำจุนทุกวิถีทาง และจนบัดนี้ยังไม่เห็นทางว่าสหกรณ์จะช่วยตนเองได้

นอกจากรัฐบาลจะได้แก้ปัญห เศรษฐกิจโดยการกำจัดพ่อค้าคนกลางที่เห็นแก่ตัวโดยวิธีการสหกรณ์แล้ว รัฐบาลยังได้ดำเนินกิจการค้าโดยเป็นคนกลางเสียเอง ซึ่งเรียกว่ารัฐพาณิชย์ การดำเนินงานของรัฐพาณิชย์นี้มีความมุ่งหมายที่จะดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ของประชาชน ในการนี้รัฐบาลได้จัดตั้งองค์การต่าง ๆ ขึ้นเพื่อทำการค้าและจำหน่ายสินค้าและบริการต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนในราคาต่ำ เช่น ตั้งองค์การ อ.จ.ส.ขึ้นเป็นต้น หลักการของรัฐพาณิชย์นี้เป็นหลักที่ดีและจะให้ประโยชน์อย่างมากมาย ถ้าหากปฏิบัติตามหลักการนั้น ๆ

แม้ว่าหลักการของรัฐพาณิชย์จะเป็นหลักการที่ดีก็ตาม แต่

เมื่อนำมาใช้ในประเทศเรา ก็อาจไม่ก่อให้เกิดผลประโยชน์อย่างเต็มที่ และในบางกรณีก็อาจก่อให้เกิดผลร้ายมากกว่าผลดี ทั้งนี้เพราะรัฐบาลให้สิทธิและอำนาจต่างๆ แก่รัฐพาณิชย์และบริษัทเอกชนอีกหลายบริษัท ทำให้ตลาดการค้าขาดการแข่งขันโดยเสรี และขาดสมรรถภาพ ซึ่งเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้นและทำให้พ่อค้าต่างๆ หมดกำลังใจและไม่กล้าทำการค้าแข่งขันกับรัฐพาณิชย์และบริษัทอภิสิทธิ์เหล่านั้น

ข้อบกพร่องอันนี้อาจแก้ไขได้ โดยรัฐบาลเลิกให้สิทธิพิเศษต่างๆ แก่รัฐพาณิชย์และบริษัทอภิสิทธิ์เหล่านั้น และทางที่ดีที่สุด รัฐบาลควรจะขายหุ้นของรัฐพาณิชย์ต่างๆ ให้เอกชนเสีย โดยรัฐบาลอาจถือหุ้นส่วนมากไว้ เพื่อให้บริษัทนั้นๆ ได้มีฐานะเท่ากับบริษัทเอกชน และรัฐบาลก็ยังอาจควบคุมการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของบริษัท และตามนโยบายของรัฐบาลไว้ได้ เพราะรัฐบาลถือหุ้นส่วนใหญ่ไว้ และจะเป็นทางทำให้การค้าเจริญขึ้นเพราะมีการแข่งขันในตลาดโดยเสรี

ตอนที่ 2 : ปัญหาเรื่องคนต่างด้าว

รัฐบาลชุดปัจจุบันมีนโยบายที่จะส่งเสริมการค้าของประชาชนคนไทย ทั้งนี้เพราะรัฐบาลนี้เห็นว่าในปัจจุบันธุรกิจส่วนใหญ่ตกอยู่ในมือของชาวต่างประเทศ ดังจะเห็นได้ว่าบริษัทใหญ่ๆ และร้านค้าเกือบทุกชนิดและทุกขนาดมีผู้อำนวยการหรือผู้จัดการเป็นชาวต่างประเทศหรือเป็นของชาวต่างประเทศ จำนวนร้านค้าหรือบริษัทเอกชนที่เป็นของคนไทยมีเป็นส่วนน้อย เพราะประชาชนคนไทยไม่สู้จะสนใจในการค้าขายส่วนมากมักจะประกอบอาชีพในทางกสิกรรมและรับจ้าง ดังนั้น รัฐบาลจึงกังวลว่า ถ้าชาวต่างประเทศไม่พอใจขึ้นมา การค้าในประเทศอาจหยุดชะงักลง ทำให้กระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจของชาติ และยังกระทบ

กระเทือนต่อสวัสดิภาพของประชาชนด้วย

เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ชาวต่างประเทศที่ประกอบกิจการค้าในประเทศไทยนั้น ส่วนมากมักจะคิดถึงประโยชน์ของคนเป็นส่วนใหญ่ มิได้เห็นแก่ส่วนรวมหรือประเทศชาติที่ให้ความร่วมมือบ้างแม้แต่น้อย พยายามหลีกเลี่ยงกฎหมาย รวมทั้งพยายามหาหนทางหลีกเลี่ยงภาษีด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งยากแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลที่จะคอยควบคุม เอารัดเอาเปรียบลูกค้าด้วยวิธีการต่างๆ โดยไม่เป็นธรรม พยายามหาโอกาสขึ้นราคาสินค้าอยู่เสมอ ซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ประชาชนทั่วไปเดือดร้อน รัฐบาลจึงได้พยายามส่งเสริมให้คนไทยเข้ามาสนใจในการพาณิชย์ และพยายามหาทางช่วยเหลือกิจการค้าของคนไทยด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ให้สิทธิพิเศษแก่พ่อค้าคนไทยในการขึ้นประมูลราคาสิ่งของให้กับหน่วยราชการ และรับโรงพิมพ์ของคนไทยไว้ในความอุปการะของรัฐบาล เป็นต้น

แต่การช่วยเหลือการค้าของคนไทยด้วยวิธีนี้อาจไม่ได้ผลอย่างเต็มที่ เพราะพ่อค้าคนไทยในปัจจุบันยังไม่ค่อยมีความชำนาญในทางนี้เพียงพอ เมื่อรัฐบาลพยายามกีดกันคนต่างด้าวก็มักจะทำให้เกิดการทุจริตขึ้น และอาจจะทำให้กระทบกระเทือนเศรษฐกิจของประเทศด้วย เช่นเมื่อรัฐบาลห้ามพ่อค้าต่างด้าวยื่นซองประมูลราคาในการก่อสร้างสถานที่ราชการ พ่อค้าต่างด้าวก็จะไปหาคนไทย ขอให้ยื่นประมูลในนามของไทยคนนั้น แต่ในการก่อสร้างดังกล่าวพ่อค้าต่างด้าวจะเป็นผู้จัดการเสร็จโดยให้เปอร์เซ็นต์หรือส่วนแบ่งกำไรกับคนไทยที่ใช้ชื่อของเขายื่นประมูลนั้น ซึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้นโยบายของรัฐบาล

ไม่สามารถจะแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้ได้ผลสมบูรณ์ตามที่ตั้งใจไว้ โดยพ่อค้าต่างด้าวก็ยังคงมีความสัมพันธ์กับการเศรษฐกิจของประเทศอยู่เช่นเดิม เป็นแต่เพียงลดความสำคัญลงไปบ้างเล็กน้อยเท่านั้น คืออาจจะประกอบกิจการค้าอยู่หลังฉากนั่นเอง

เมื่อพ่อค้าต่างด้าวในปัจจุบันมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจของประเทศดังกล่าว การที่เราจะหวงห้ามการค้าไว้สำหรับประชาชนคนไทยหรือพยายามช่วยเหลือพ่อค้าคนไทยด้วยวิธีต่างๆ จึงไม่สู้จะได้ผลอย่างเต็มที่ทางที่สมควรจะค่อยๆ ปรับปรุง ซึ่งในขั้นต้นควรใช้วิธีการที่ทำให้พ่อค้าต่างด้าวนั้นมีความรู้สึกเหมือนกับว่าได้ประกอบกิจการค้าอยู่ในประเทศของตนเอง โดยการให้ความอบอุ่นแก่จิตใจของพ่อค้าเหล่านั้น เช่นให้เขาได้มีเสรีภาพในการประกอบกิจการค้า และได้รับการยกย่องพอสมควร ซึ่งกระทำนี้ได้ผลดีในทางจิตใจ คือพ่อค้าเหล่านั้นจะได้มีความรู้สึกรักประเทศไทย และหวังที่จะตั้งรกรากอยู่ในประเทศไทยต่อไปโดยไม่คิดที่จะกลับไปบ้านเกิดเมืองนอนของตน ต่อไปถึงขั้นลูกหลานก็จะกลายเป็นคนไทยหมด เมื่อพ่อค้าพอใจที่จะตั้งรกรากอยู่ในประเทศไทยก็จะได้รับความภูมิใจในการที่ได้รับความคุ้มครองเสมือนกับพลเมืองของประเทศ ความคิดที่มุ่งแต่จะกอบโกยผลประโยชน์จากทรัพย์สินในประเทศไทยเพื่อนำกลับไปยังบ้านเดิมของเขาเหล่านั้นย่อมจะหมดไปความรักชาติบ้านเมืองที่ให้ความสะดวกสบายก็จะเข้ามาแทนที่ ดังนั้น พ่อค้าเหล่านี้อาจปฏิบัติกิจการค้าของตนโดยเห็นแก่ประโยชน์ของบ้านเมืองที่ตนรัก โดยอาจจะไม่พยายามหลีกเลี่ยงภาษีหรือหลีกเลี่ยงภาษีน้อยลง และอาจยินยอมปฏิบัติตามคำขอร้อง

รัฐบาลโดยเต็มใจซึ่งจะทำให้การปกครองสะดวกยิ่งขึ้น

การแก้ปัญหาในขั้นต่อไปก็คือ ควรจะส่งเสริมให้คนไทย มีความรู้ความชำนาญในทางการค้าเสียก่อน ซึ่งทั้งนี้อาจทำได้โดยการ จัดตั้งโรงเรียนการพาณิชย์ขึ้นให้มีสถานที่พอจะให้กุลบุตรกุลธิดาที่สนใจ ในกิจการค้าเข้าเรียนได้โดยสะดวก แต่การจัดตั้งโรงเรียนพาณิชย์เพิ่ม ขึ้นให้มากพอนี้ ก็ย่อมเกิดปัญหาในเรื่องการหาเงินสร้างโรงเรียนและหาครู มาฝึกสอน ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัญหาเรื่องการสร้างโรงเรียนและการจัดการครู ที่มีความรู้และความสามารถมาสอนนั้นเป็นปัญหาใหญ่ของรัฐบาลชุดนี้ อยู่ด้วย

ในขั้นต่อไป เมื่อมีผู้มีความรู้โดยสำเร็จจากโรงเรียนการพา-ณิश्यแล้ว ก็ควรส่งเสริมให้ผู้ที่สำเร็จจากโรงเรียนดังกล่าวได้มีความชำ-นาญเสียก่อน โดยส่งไปฝึกหัดทำการค้าอยู่กับพ่อค้าชาวต่างประเทศเช่น ส่งไปอยู่กับพ่อค้าชาวตะวันตกที่เป็นผู้อำนวยการบริษัทใหญ่ๆ เพื่อ ดูการบริหารงานในด้าน Management เพื่อให้มีความรู้ในด้านนี้บ้าง หรืออาจส่งไปอยู่กับพ่อค้าชาวจีนซึ่งมีเทคนิคและเล่ห์เหลี่ยมในการ ประกอบกิจการค้าเป็นอันมาก

เมื่อประชาชนคนไทยมีความสนใจในการค้าและมีทั้งความรู้ และความชำนาญดังนี้แล้ว เมื่อรัฐบาลจะทำการส่งเสริมการค้าด้วยวิธี การดังกล่าว หรือจะกำจัดพ่อค้าชาวต่างประเทศก็ตาม ก็จะได้มีผลดี ต่อการค้าของประเทศโดยสมบูรณ์ อันจะทำให้การค้าของประเทศเจริญ ขึ้นด้วยความสามารถของคนไทย และภายใต้ความคุ้มครองและความ พื่อใจของรัฐบาล

ส่วนการที่จะให้คนไทยสามารถไปทำการฝึกหัดการค้าจากพ่อ-
ค้าชาวต่างประเทศเพื่อให้ได้รับความชำนาญและทราบถึงเล่ห์เหลี่ยม
ในทางการค้านั้น อาจทำได้โดยการออกกฎหมายบังคับให้ร้านหรือบริษัท
ทั่วๆ ไปรับคนไทยไว้ทำงานทุกๆ ร้านหรือบริษัท อาจจะต้องกำหนดให้
รับคนไทยเป็นจำนวนมากหรือน้อยตามขนาดของห้างร้านและบริษัท
เหล่านั้น โดยอาจกำหนดเป็นเปอร์เซ็นต์ว่าจะต้องให้บริษัทห้างร้านต่างๆ
มีคนไทยที่เป็นคนทำอยู่เป็นจำนวนเท่านั้นเท่านี้เปอร์เซ็นต์ก็ได้

รัฐบาลชุดปัจจุบันยังดำริที่จะจัดตั้งโรงเรียนพาณิชย์ขึ้นโดย
เชิญพ่อค้าที่สำคัญๆ และมีชื่อเสียงในวงการค้ามาเป็นครูผู้สอน โดย
ท่านเหล่านี้เป็นผู้ที่มีความรู้สูงและมีความเชี่ยวชาญเป็นอย่างดี จึงอาจ
ถ่ายทอดความรู้และความชำนาญของท่านให้แก่แก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี
การที่บรรดาครูอาจารย์ทั้งหลายเป็นพ่อค้าที่มีชื่อเสียงและมีอิทธิ
พลมากในวงการค้า ย่อมให้ผลประโยชน์แก่นักเรียนเป็นอันมาก โดย
ครูผู้สอนเหล่านั้นอาจฝากฝังนักเรียนให้ได้เข้าไปรับการศึกษาอบรมใน
บริษัทร้านค้าต่างๆ ได้โดยสะดวก ซึ่งจะทำให้นักเรียนเหล่านั้นได้รับ
ทั้งความรู้และความชำนาญเป็นอย่างดีอีกด้วย

ให้ลึกลง

ที่ว่าผิดหลักธรรมะ เพราะ

ก.ราษฎรส่วนใหญ่ที่ทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยความสุจริตก็เกิดความย่อท้อที่จะทำดีต่อไป คิดแก่งแย่งเบียดเบียนกัน ไม่มีผู้ใดคิดจะทำงานที่ใช้เวลานานๆ กว่าจะได้ผลตอบแทน ก่อให้เกิดโจรภัยมีการปล้นแย่งชิงกันมากขึ้น ในท้องถิ่นตามจังหวัดต่างๆ อาชีพส่วนใหญ่ของราษฎรคือการทำนา ประเทศได้อาศัยข้าวเป็นสินค้าออกที่สำคัญ ทำรายได้มาสู่คลังของชาติได้มาก แต่เมื่อเกิดเหตุเช่นนี้ก็เท่ากับตัดรายได้ของประเทศจากภายนอก

ข.การที่กสิกรทั้งหลายสามารถทำการเพาะปลูกได้ผลดีเท่ากับเพิ่มปริมาณการผลิตให้มากขึ้น ทำให้การค้าสะดวกยิ่งขึ้น แต่สิ่งเหล่านี้จะเป็นไปไม่ได้ถ้ามีโจรปล้นทรัพย์ เจ้าหน้าที่ที่ทุจริตมากๆ เพราะสิ่งผลิตจะมีน้อยลงไม่พอกับความต้องการของสังคมที่เพิ่มขึ้นอยู่เสมอ ความไม่พอคี่นี้เป็นผลกระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก

2.เจ้าหน้าที่ที่มีผลประโยชน์ส่วนตัวในหน้าที่การงานของตนขัดกับประโยชน์ของส่วนรวม ถือว่าเป็นผู้ปฏิบัติผิดหลักธรรมะในด้านเศรษฐกิจ อาทิ ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล บุคคลนั้นจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนในขอบเขตแห่งนโยบายของรัฐ ถ้าในขณะที่เดียวกันเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไปมีตำแหน่งหน้าที่และรับผิดชอบส่วนงานของเอกชน ไม่ว่าจะเพียงแห่งเดียวหรือหลายแห่งก็ตาม อาจเป็นประธานกรรมการ กรรมการผู้จัดการผู้ถือหุ้น ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม แม้จะสุจริตเพียงใด บุคคลภายนอก

ย่อมจะระวางสงสัยและตั้งข้อรังเกียจ

ฉะนั้น ทางที่สมควรคือ เจ้าหน้าที่ผู้นั้นควรจะต้องลาออกจากหน้าที่หรือตำแหน่งต่างๆ เสีย ทำงานแต่เพียงประเภทเดียวโดยไม่ขัดกับประโยชน์ของส่วนรวม ถ้าเป็นไปได้ถือว่าบุคคลนั้นได้ทำถูกหลักธรรมะในด้านเศรษฐกิจ

3.ข้าราชการแม้ว่าจะไม่ทุจริต แต่ไม่ทำงานให้รวดเร็วเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน ก็ขัดขวางความเจริญในทางเศรษฐกิจ และโดยเฉพาะส่วนราชการที่จำเป็นต้องติดต่อกับประชาชนโดยตรง เช่น อำเภอ ถ้าทำงานล่าช้า นอกจากงานของรัฐจะไม่ก้าวหน้าไปแล้ว ยังไม่เปิดโอกาสให้ราษฎรได้ทำงานของตนได้ทันเวลาด้วย

ฉะนั้น รัฐบาลจะต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะปรับปรุงข้าราชการในทุกกรม กอง ให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน จัดวางระเบียบงานและข้าราชการในทุกกรม กอง ให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบ ไม่ให้ก้าวก่ายกันให้ประสานงานกันได้ด้วยดี และทุกส่วนราชการจะต้องรู้ว่าแต่ละส่วนมีหน้าที่อย่างไร เพื่อจะได้ทำการงานติดต่อกันให้รวดเร็ว ถ้าเป็นการทำงานติดต่อกับประชาชนจะต้องทำให้อย่างรวดเร็ว เรียบร้อย และไม่เรียกร้องค่าธรรมนิยมใดๆ เกินกว่าที่ทางราชการได้กำหนดไว้

การที่ข้าราชการแต่ละคนพยายามปรับปรุงตัวเองให้มีความสามารถกับหน้าที่ หรือการที่รัฐบาลเข้าใจใช้คนที่มีความรู้ความสามารถในกิจการงานชนิดนั้นโดยแท้จริงแล้ว ถือได้ว่าปฏิบัติถูกหลักธรรมะ

4.นโยบายเศรษฐกิจที่มุ่งช่วยเหลือหมูชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดย

เฉพาะนั้น ถ้าทำให้คนกลุ่มใหญ่เดือดร้อนแล้ว ถือว่าผิดหลักธรรมะใน
ด้านเศรษฐกิจ เพราะเป็นนโยบายเศรษฐกิจที่ไม่ได้ให้ความยุติธรรมต่อ
สังคม การทำให้เงินเฟ้อถึงขนาด การเก็บภาษีอากรไม่ทั่วถึง ผู้ที่มีอาชีพ
ที่แน่นอนหรือข้าราชการส่วนมากซึ่งมีบัญชีแสดงรายได้และเงินเดือน
เป็นหลักฐานเท่านั้นที่ต้องรับภาระภาษีเต็มที ถ้ารัฐบาลสามารถวางหลัก
เกณฑ์ที่เหมาะสม มีเจ้าหน้าที่ที่มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ทำงานอยู่แล้ว
เท่ากับว่าได้พยายามทำให้ถูกหลักธรรมะในด้านเศรษฐกิจ

5. ราษฎรที่สมคบกับข้าราชการทำการเอาเปรียบส่วนรวม ถือ
ว่าทำผิดธรรมะในทางเศรษฐกิจ

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือ การให้สินบนข้าราชการ ทำให้จิตใจ
ของข้าราชการที่จะทำดีเสื่อมลง และในที่สุดความเดือดร้อนก็จะเกิด
มีขึ้นทั่วไป ถ้าในส่วนของเกี่ยวข้องกับรายได้ของรัฐบาล เป็นต้น ในขณะที่
ใดก็ตามถ้ารัฐบาลต้องการจะควบคุมการค้าการผลิตไว้ชั่วระยะหนึ่งถ้าประ-
ชาชนทุกคนเข้าใจหน้าที่อันดีของตน ไม่เอารัดเอาเปรียบกันหรือไม่ฉวย
โอกาสค้ากำไร หรือไม่ให้สินบนเจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการเพื่อเอาสินค้า
ต้องห้ามหรือจำกัดบางประเภทเข้ามาในประเทศแล้วรัฐบาลและธนาคาร
ก็จะสามารถควบคุมการเงินให้หมุนเวียนอยู่ในขอบเขตที่ต้องการ ตลอด
จนสามารถคุมการถ่ายเทสินค้าให้มีราคาและปริมาณพอดีกับความ
ต้องการและกำลังซื้อของประชาชนได้ แต่ถ้ามีการทุจริตรัฐบาลก็ไม่
อาจทำได้ และยังคงขาดรายได้บางส่วนด้วย เงินจำนวนนั้นจะกลับไปตก
อยู่กับคนหมู่น้อย คนหมู่มากต้องซื้อสินค้าที่มีราคาแพง จำเป็นที่เขา
จะต้องมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ถ้าไม่มีทางเพิ่มขึ้นเพราะรัฐบาลไม่มีรายได้

เพิ่มขึ้นตามส่วนที่สมควรจะจ่ายให้เป็นรายได้ของประชาชนแล้ว ก็ทำให้เศรษฐกิจของประเทศต้องถูกกระทบกระเทือน เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีมาตรฐานการครองชีพต่ำลง

ฉะนั้น เราจึงเห็นได้ว่าการเอาเปรียบส่วนรวมจะโดยวิธีใดก็ตาม ถือเป็นผิดธรรมดาในด้านเศรษฐกิจ

อนึ่ง การควบคุมของรัฐบาลถ้าเป็นเพียงเล็กน้อยชั่วคราวไม่เป็นไร แต่ถ้าควบคุมมากจะทำให้การค้าการผลิตของประเทศปั่นป่วนเท่ากับก่อความเดือดร้อนให้แก่ราษฎร ถือว่าผิดหลักธรรมดาในด้านเศรษฐกิจ

6. การหลบเลี่ยงการเสียภาษีของราษฎรก็ผิดหลักธรรมดา เพราะรัฐบาลเก็บเงินได้น้อยกว่าที่ควรจะได้

7. การกักตุนสินค้าในยามขาดแคลนเพื่อหวังกำไรการค้าในตลาดมืด ปฏิบัติตนให้เป็นการฝ่าฝืนข้อบัญญัติแห่งกฎหมายถือเป็นการปฏิบัติผิดหลักธรรมดาทั้งสิ้น เพราะก่อความเดือดร้อนให้กับผู้อื่นและกับส่วนรวม

8. การที่ราษฎรแต่ละคนไม่มีอาชีพหรือไม่พยายามทำงานเพื่อเลี้ยงชีวิตของตนในทางที่ชอบ ไม่เข้าใจหน้าที่และไม่รู้จักประมาณและความพอเพียง เอาไร้อาชีพเปรียบ ไม่มีการศึกษาอบรมที่ดี เท่ากับไม่ช่วยเหลือให้เศรษฐกิจของชาติก้าวหน้าไป คือ ถ่วงความเจริญของชาติ เหล่านี้ถือว่าปฏิบัติตนไม่ถูกหลักธรรมดาในด้านเศรษฐกิจ

9. การที่มีบุคคลกลุ่มน้อยร่ำรวยขึ้นอย่างมาก เป็นการผิดหลักธรรมดา เพราะในขณะที่กลุ่มคนมั่งมีมากๆ มีจำนวนคนน้อย กลุ่มคนจน

ก็จะขยายจำนวนออกไป เกิดปัญหาในทางสังคม มีการแบ่งแยกชั้น
ของคนโดยไมควร และการแบ่งแยกกันในลักษณะนี้เป็นผลเสียทั้งใน
ด้านจิตใจและการครองชีพของประชาชน เป็นปัญหาหนักสำหรับรัฐบาล
ในการปกครองประเทศ นับว่ากระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจของประเทศ
ทุกทาง

สำหรับข้อนี้ถ้าพิจารณาถึงการพนันต่าง ๆ การมีสลากกินแบ่ง
ซึ่งเป็นการรวมเงินจากประชาชน หรือจากคนกลุ่มใหญ่มอบเป็นรางวัล
ให้แก่บุคคลคนเดียว หรือบุคคลกลุ่มน้อย จึงเป็นการปฏิบัติที่ผิดหลัก
ธรรมะด้วย แต่ถ้าหากว่าผู้ถูกรางวัลสลากนั้น นำเงินมาใช้เป็นประโยชน์
แก่ส่วนรวมได้มากที่สุด ก็ไม่ถือว่าได้ปฏิบัติตนผิดหลักธรรมแต่อย่างใด
เช่น ผู้ถูกรางวัลเอาเงินทั้งหมดที่ได้มามอบให้แก่โรงพยาบาล หรือ
สถานศึกษาต่าง ๆ ซึ่งวิธีการที่กล่าวนี้เห็นว่าได้ผลน้อยมาก เพราะผู้มีโชค
นั้นส่วนมากก็มักจะใช้เงินนั้นในทางอื่นที่ให้ความสุขเฉพาะตัว

ฉะนั้น ทางที่จะระงับก็คือ ไม่มีการพนันทุกประเภท แต่อย่างไร
ก็ดี รัฐบาลยังคงได้รับประโยชน์จากการขายสลากกินแบ่งอยู่บ้าง รางวัลที่
ให้นั้นเป็นเพียงเพื่อจูงใจให้ราษฎรนำเงินที่มีอยู่มามอบรวมให้แก่รัฐบาล
เพื่อใช้เป็นประโยชน์ต่อประเทศโดยทั่ว ๆ ไป

เปรียบเทียบการขายสลากกินแบ่งของรัฐบาลการขายพันธบัตร
ของรัฐบาลเอง จะเห็นได้ว่าปริมาณและจำนวนเงินที่ขายนั้นมากน้อยกว่า
กันจนเทียบไม่ได้ แม้ว่าผู้ซื้อพันธบัตรจะได้เงินคืนพร้อมทั้งดอกเบี้ย
ก็ตาม ฉะนั้นการปฏิบัติผิดหลักธรรมะของรัฐบาลในข้อนี้ รัฐบาลก็มี
ส่วนได้รับประโยชน์ด้วย และประโยชน์ที่ได้นั้นย่อมจะตกถึงราษฎร

ทุกคนด้วย จึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลจะต้องพิจารณาว่าควรจะให้มืออยู่หรือเลิกไป

10.บุคคลที่มีความสามารถในกิจการค้าหรือทำงานใดก็ตาม ทำให้มีรายได้ส่วนตัวมากมาย หรือมีทรัพย์สินสมบัติเป็นมรดกตกทอดมา แม้ว่าจะได้รับมาโดยสุจริต ถ้าไม่ได้ทำให้ทรัพย์สินนั้นเกิดเป็นผลประโยชน์ต่อส่วนรวมแล้วถือว่าไม่ถูกหลักธรรมะในทางเศรษฐกิจ การที่กล่าวเช่นนี้เพราะมีความเข้าใจว่า การที่บุคคลผู้มีทรัพย์สินมากมายนำเงินนั้นมาลงทุนทำงานให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวม ได้ปฏิบัติถูกต้องตามหลักธรรมะแล้ว เพราะได้ช่วยส่งเสริมให้ประเทศมีเศรษฐกิจดีขึ้น โดยบุคคลผู้นั้นไม่ได้รับประโยชน์แต่เพียงผู้เดียว บุคคลอื่นๆ ก็ได้รับประโยชน์จากเงินนั้นด้วย และถ้าบุคคลผู้มีทรัพย์สินนั้นได้พยายามที่จะจัดสรรให้ตัวเองได้รับประโยชน์จากเงินเท่าเทียมหรืออยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับที่บุคคลอื่นๆ จะได้รับ ก็นับว่าได้ทำถูกหลักธรรมะนั้นโดยแท้จริง

แต่ถ้าบุคคลผู้มีทรัพย์สินหรือรายได้ส่วนตัวมากมายไม่ได้ทำประโยชน์ให้แก่สังคมเลย มีเงินใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ถือได้ว่าได้ทำการเบียดเบียนเพื่อนมนุษย์ในยามนั้น เพราะในขณะที่ใดขณะหนึ่งความสมบูรณ์ของชาติวัดได้ด้วยจำนวนสินค้า ไม่ใช่เงิน ถ้าจำนวนประชากร 1 ส่วน 10 ของชาติสามารถเป็นเจ้าของและได้รับประโยชน์ถึง 1 ส่วน 2 ของสินค้าที่มีอยู่อีก 9 ส่วน 10 ก็ย่อมจะได้รับความเดือดร้อน เพราะขาดแคลนสิ่งต่างๆ ที่จำเป็นต่อการยังชีพของตน มาตรฐานของบุคคลเหล่านั้นก็จะตกต่ำอย่างมาก ระดับความเป็นอยู่ของบุคคลหมู่ 1 ส่วน 10 กับ 9 ส่วน 10 จะต่างกันอย่างไรก็เทียบไม่ได้ นอกจากว่าบุคคลทั้งสองกลุ่มนั้น

จะได้พยายามปรับปรุงตัวเอง ไม่ใช่ให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะเป็นฝ่ายปฏิบัติ

การที่ฝ่ายที่ยากจนเรียกร้องให้ฝ่ายที่ร่ำรวยเจี่ยทรัพย์สินรายได้ให้แก่ตน โดยตนเองไม่ทำอะไรเลยก็ถือว่าทำผิดหลักธรรมะเหมือนกัน หรือการที่ฝ่ายร่ำรวยตั้งหน้ากอบโกยเงินทองเข้าไว้โดยไม่คำนึงถึงคนอื่นก็ผิดหลักธรรมะเช่นกัน

ฉะนั้น การถือหลัก “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” นั้นก็นับว่าเป็นการยุติธรรม และควรจะใช้ได้ในทุกกรณี คนที่สามารถหารายได้หรือมีทรัพย์สินรดกตกทอดมานั้น ถ้าไม่ทำทรัพย์สินนั้นให้เกิดประโยชน์ก็ไม่เรียกว่าทำดี และเมื่อเขาทำไม่ดีทรัพย์สินนั้นก็หมดไป

อย่างไรก็ดี ข้อที่น่าคิดก็คือ การที่มีบุคคลหม่นน้อยร่ำรวยมากๆ นั้นไม่สมควรแล้ว จะทำอย่างไรเพื่อให้ทุกคนมีรายได้หรือทรัพย์สินส่วนตัวในระดับที่ใกล้เคียงกัน ถ้าเราจะเพ่งเล็งถึงแต่พวกที่มีรายได้สูงฝ่ายเดียว ก็จะทำให้บุคคลเหล่านั้นเกิดยอทัตที่จะทำงานให้ได้ผลดีมาก ๆ ขึ้นไป

พิจารณาดตามหลักธรรมะในด้านเศรษฐกิจแล้วจะเห็นว่าถ้าจะทำให้ถูกหลักธรรมะ คือต้องช่วยสร้างความเจริญให้มีขึ้นทุกทางและต้องมีความยุติธรรมในสังคมนั้น ๆ ฉะนั้น ถ้าจะดึงเอารายได้ของคนที่มีงมมาโดยพลการก็ถือว่าไม่ได้ให้ความยุติธรรมแก่ผู้ที่ได้ทำงานมาแต่แรกเริ่ม เป็นการกระทบกระเทือนต่อจิตใจของกลุ่มชน ซึ่งแม้จะเป็นหม่นน้อยก็ถือว่าบุคคลเหล่านั้นได้รับการปฏิบัติที่ไม่ถูกหลักธรรมะเหมือนกัน

วิธีการโดยละม่อมก็มีอยู่ คือ เก็บภาษีจากทุกๆ คนตามรายได้

และทรัพย์สินที่มีอยู่ โดยเฉพาะภาษีจากมรดกแม้จะจัดเก็บในอัตราที่สูง ก็อาจจะไม่กระทบกระเทือนต่อทายาทผู้รับมรดกมากนัก ส่วนการเก็บภาษีจากรายได้ ควรเพิ่มอัตราขึ้นตามปริมาณเงินได้ ผู้ที่มีรายได้น้อยก็เสียในอัตราน้อย แต่ผู้ที่มีรายได้มากก็ต้องเสียสละเสียภาษีในอัตราสูง

แต่ในเรื่องนี้ต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจในระหว่างหมู่ชนด้วยกันจึงจะได้ผล ถ้าราษฎรพยายามหลบเลี่ยงการเสียภาษีให้กับรัฐบาล หรือไม่ทำการอาชีพ คือไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมมาแต่ต้น ก็เป็นปัญหาที่ไม่อาจจะแก้กันให้ตกได้

สรุปรวมความว่า ในการรักษาระดับรายได้ของคนให้อยู่ใกล้เคียงกัน หรือให้มีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยนั้น ควรพิจารณาถึงภาษีมรดกและภาษีเงินได้เป็นส่วนสำคัญ และประการสุดท้าย ทุกคนจะต้องมีอาชีพที่สุจริต ไม่ถ่วงความเจริญของส่วนรวมด้วยการไม่ทำงาน หรือปฏิบัติผิดหลักธรรมะในด้านเศรษฐกิจดังได้กล่าวมาแล้ว การมีการศึกษาอบรมในทางที่ดี เข้าใจนโยบายของรัฐ เข้าใจถึงเสรีภาพของคนในทางที่ถูกต้อง มีความหวังที่จะก้าวหน้าให้เท่าเทียมกัน โดยไม่เป็นภัยต่อสังคม ทำงานด้วยความรู้ความสามารถที่มีอยู่ ย่อมจะเป็นผลดีต่อส่วนรวม และจะทำให้ปัญหาเศรษฐกิจในด้านอื่น ๆ ไม่ยากเกินกว่าที่บุคคลทุกคนจะช่วยกันแก้ไข

สรุปปัญหาเศรษฐกิจ ของประเทศไทยและวิธีแก้ไข

ประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม เพราะดินฟ้าอากาศอำนวย ประชาชนก็ได้อาศัยทรัพยากรธรรมชาติอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ประชาชนจะดำรงชีพอย่างสุขสบายได้ก็ต้องมีทุกสิ่งทุกอย่างที่จำเป็นแก่ชีวิตเพียงพอ ถ้าหากเวลาใดเหตุการณ์วิปริตไป เช่น บุคคลที่มีรายได้จากการผลิตมากเกินไปหรือน้อยเกินไป หรือปีใดดินฟ้าอากาศผิดปกติ อะไรเหล่านี้ก็เป็นทางให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจได้ง่าย

ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและการผลิต

ปัญหาที่สำคัญที่สุดก็คือ ทำไมเราจะผลิตอาหารมากขึ้นให้ได้ อัตราส่วนกับที่พลเมืองได้ทวีปริมาณขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีอาหารบริโภคโดยทั่วถึงกัน และยังมีเหลือส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศได้เช่นเคย ประการแรกที่ต้องพิจารณาได้แก่ข้าว เพราะข้าวเป็นสินค้าที่มีความสำคัญทั้งในด้านการค้าภายในและภายนอกประเทศ เราส่งข้าวออกเป็นมูลค่าประมาณร้อยละ 45-50 ของสินค้าออกทั้งหมด และแต่ก่อนนี้เรามีข้าวเหลือและส่งออกได้ประมาณ 1-1.15 ส่วนใน 3 ส่วนที่ผลิตได้ แต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง เรามีข้าวส่งออกได้น้อยลง เพราะอุปสรรค

หลายประการ ประการแรกคือ ปริมาณประชากรคนไทยเพิ่มขึ้น ก็ต้องบริโภคข้าวเพิ่มขึ้นด้วย จึงเป็นเหตุให้ข้าวส่วนที่เหลือที่จะส่งออกไปขายต่างประเทศมีปริมาณลดน้อยลง ปรากฏว่าในขณะนี้เราบริโภคข้าวเสียประมาณ 3 ส่วน และส่งออกได้เพียงส่วนเดียว ประการที่สอง ได้แก่ราคาและการหาตลาดข้าวในต่างประเทศ ถ้าราคาข้าวในตลาดโลกตกต่ำมาก รายได้ของประเทศก็จะตกต่ำลงมากยิ่งกว่าด้วย เพราะอาจขายข้าวได้ในปริมาณที่น้อยลง เนื่องจากไม่สามารถลดต้นทุนให้ต่ำลงพอแข่งขันกับประเทศผู้ผลิตข้าวอื่นๆ ได้ ส่วนการหาตลาดก็เป็นหน้าที่ของผู้แทนทางพาณิชย์ของเราในต่างประเทศ ควรจะชวนชววยเร่งหาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น เพราะในระยะหลังๆ ตลาดข้าวไทยในต่างประเทศได้ถูกผู้ผลิตข้าวอื่นๆ แข่งขันและแย่งไปหลายแห่ง ถ้าเราหาตลาดได้มาก ก็สามารถส่งข้าวออกได้มากเป็นจำนวนแน่นอน ในการเพิ่มปริมาณการผลิตข้าว การแก้ไขขั้นแรกก็คือ ขจัดอุปสรรคของการผลิตออกให้หมด เช่น การปราบแมลงและศัตรูพืช ควรมีการทศนนำให้พอเพียงแก่ความต้องการของต้นข้าว พยายามใช้ที่ดินที่บริบูรณ์ด้วยปุ๋ยทั้งธรรมชาติและวิทยาศาสตร์ ในการปรับปรุงและส่งเสริมการผลิต ควรตั้งสถานีบำรุงพันธุ์ข้าวให้แพร่หลาย ทดลองพันธุ์ที่ดีเพื่อนำมาปลูกให้ได้ผลมากขึ้น ทดลองใช้ปุ๋ยแต่ละชนิด ในระหว่างปีอาจให้มีการประกวดพันธุ์ข้าว ให้รางวัลแก่ผู้ผลิตข้าวพันธุ์ดี ในการทำนาควรใช้เครื่องจักรช่วยบ้างถ้าทำได้ แต่ควรระวังว่าถ้าใช้เครื่องจักรมากแล้วปัญหาคนไม่มีงานทำก็จะมีขึ้นได้ จึงควรมีแผนการช่วยเหลือไว้พร้อมกันไปด้วย

ส่วนเรื่องยางและดีบุกก็เป็นแบบเดียวกัน คือ สำคัญอยู่ที่ราคา

ถ้าราคาสูงก็จูงใจให้ผลิตมาก ถ้าปีใดผลิตมากแล้วขายไม่ได้ ก็จะทำให้ราคาตกภายในประเทศ เจ้าของสวนยางจะไม่มีเงินจ่ายให้คนงาน ความยุ่งยากย่อมเกิดขึ้น และกรณีที่ผลิตน้อย เพราะราคาตกต่ำ ก็จะเกิดกรณีกรรมกรว่างงานได้ การผลิตยางของไทยในปี 2495 ต้องหยุดชะงักลง เพราะอเมริกาผู้ใช้อย่างปีหนึ่งๆ เป็นปริมาณกว่าครึ่งของโลกได้หยุดซื้อขายธรรมชาติเข้ากองสะสม (Stock-pile) และประกอบกับทำยางเทียมใช้ได้ผลภายในประเทศ ปัญหานี้จึงเป็นการยากที่จะแก้ไขสำหรับสินค้าที่อุปทานมีความยืดหยุ่นน้อย สิ่งเดียวที่ควรปรับปรุงก็คือเรื่องคุณภาพของยางแผ่นรมควัน ส่วนราคาก็เป็นเรื่องของความตกลงกันของตลาดโลก สำหรับดิบๆ นั้น เราควรหาทางลดต้นทุนในการผลิตให้ต่ำลงกว่าที่เป็นอยู่

ไม้สักเป็นสินค้าออกสำคัญอย่างหนึ่ง และมีปัญหาเรื่องตลาดที่มันคงอยู่เหมือนกัน จำนวนไม้สักที่ส่งออกนอกประเทศในปี 2495 ได้ลดลงมาก เพราะพม่าเริ่มเข้าแข่งขัน และไม้สักคุณภาพดีมีปริมาณน้อยลง ส่วนไม้ชนิดอื่นส่งออกในระยะหลังสงครามมีน้อย เพราะรัฐบาลควบคุมโควตาในการส่งออก (เพ็งเลิกไปเมื่อ 2 ปีก่อน) เพราะเกรงว่าภายนอกไม้จะขาดแคลน และราคาในประเทศจะสูง ซึ่งความจริงแล้วรัฐบาลไม่ควรวิตกในเรื่องนี้ แต่อย่างไรก็ดี ปัญหาการตัดไม้จากป่าและการทำนุบำรุงป่านั้นเป็นปัญหาใหญ่ คือ เราต้องมีผู้เชี่ยวชาญและเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอ พยายามป้องกันการลักลอบตัดไม้ให้ได้ผลจริงอยู่ เราไม่อาจให้ข้าราชการไปเฝ้าในป่าทีบได้ แต่ก็ควรมีหลักการบริหารและควบคุมให้รัดกุมยิ่งขึ้นก็เป็นส่วนดีแล้ว ในการทำนุบำรุง

ปากก็ควรเป็นหน้าที่ของอธิบดีกรมป่าไม้โดยตรงที่จะต้องจัดหาผู้เชี่ยวชาญหรือตั้งสถานทดลองพันธุ์ไม้ มีการศึกษาว่าด้วยการป้องกันป่าการใช้ประโยชน์ป่าและการสงวนป่า

ปัญหาการค้าระหว่างประเทศ

จะเห็นได้ว่าสินค้าสำคัญดังกล่าวนี้ มีความสัมพันธ์กับการค้าระหว่างประเทศและความต้องการเงินตราต่างประเทศ ถ้าดูจากตัวเลขสถิติแล้วจะเห็นว่า ปริมาณการส่งออกของสินค้าเหล่านี้ค่อนข้างลดลง ทั้งนี้ เป็นด้วยความต้องการของต่างประเทศในสินค้าของเราลดน้อยลง เป็นประการสำคัญ และอีกประการหนึ่ง เราผลิตสินค้านั้นไม่ได้มากขึ้นตาม ส่วนของประชาชนที่เพิ่มขึ้น สำหรับกรณีความต้องการของต่างประเทศลดลงนั้น อาจแก้ไขได้ในทางเศรษฐกิจ คือ เราควรจะดูว่าสินค้าใดบ้างที่ต่างประเทศยังมีความต้องการอยู่ เราก็รีบผลิตสิ่งนั้นให้มาก เป็นการจุนเจือสินค้าที่ต่างประเทศต้องการน้อย ดังเช่น แร้วลู่เฟรมเราผลิตได้น้อย ถ้าหากผลิตได้มากก็ควรจะขายได้ เพราะต่างประเทศยังต้องการอยู่ ส่วนข้าวนั้นเป็นที่แน่ใจว่าราคาคงไม่ตกลงอย่างมาก เพราะตราบโคที่คนยังต้องอาศัยข้าวเป็นอาหารจำเป็นยังมีอยู่เป็นปริมาณมาก เราก็ยังคงขายข้าวได้บ้างเสมอ สิ่งสำคัญอยู่ที่ว่าถ้าได้ปรับปรุงเรื่องคุณภาพข้าวของเราแล้ว เรื่องตลาดในต่างประเทศคงไม่เป็นปัญหาอะไรมากนัก สินค้าอีกอย่างหนึ่งที่รัฐบาลมองข้ามไป ได้แก่สินค้าจำพวกสัตว์มีชีวิต หนังสือสัตว์ และเนื้อมะพร้าวแห้ง เมื่อครั้งหนึ่งรัฐบาลได้เคยห้ามการนำออก เพราะเกรงอาหารจะขาดแคลนในประเทศ แต่บัดนี้เราผลิตได้มากแล้ว ก็ควรจะขยับขยายส่งออกเสียบ้าง จะได้ช่วยสถานะที่เราขายอย่างอื่นไม่

ได้ สินค้าเหล่านี้ควรพิจารณาให้ละเอียด เพราะถ้าหากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจเป็นดังเช่น กล่าวคือ เราส่งออก ดีบุก ได้น้อย เราก็คจะได้เงินตราต่างประเทศน้อย แต่เรายังนิยมการสั่งสินค้าเข้ากันมากแล้ว ปัญหาขาดแคลนเงินตราต่างประเทศก็จะเกิดขึ้น ซึ่งถ้าจะแก้ด้วยวิธี Exchange Control เห็นว่าคงไม่เกิดผลนักและกลับจะเป็นผลร้ายอีกด้วย เพราะประการแรกที่เห็นง่ายๆ ก็คือ ราคาสินค้าแพงขึ้นทันที เพราะพ่อค้าขอมหาโอกาสขึ้นราคาสินค้าอยู่แล้ว ไม่ว่าจะมั่ววิกฤตการณ์อย่างไรเกิดขึ้น เช่น เกิดการควบคุมราคาสินค้า มีข่าวว่าจะเกิดสงคราม ฯลฯ นอกจากจะทำให้ราคาสินค้าที่มาจากต่างประเทศสูงแล้ว ยังทำให้สินค้าในประเทศมีราคาสูงตามไปด้วย เพราะพ่อค้าขายสินค้าในประเทศเห็นว่า พ่อค้าขายสินค้าต่างประเทศขึ้นราคา คนก็ขึ้นบ้างเป็นการชดเชยกัน นอกจากนั้นเมื่อไม่มีของบางอย่างจากต่างประเทศ ประชาชนต้องหันไปใช้ของภายในประเทศที่พอแทนกันได้ ทำให้ราคาสินค้านั้นสูงไปด้วย ถ้าปริมาณการผลิตไม่เพิ่มขึ้นตาม ดังนั้นภาระก็ไปตกแก่ราษฎรผู้บริโภคนั่นเอง ประการต่อไปยังเป็นเหตุให้เกิดความโน้มเอียงไปสู่สภาวะเงินเฟ้อได้ เพราะถ้าควบคุมสินค้าเข้ามากนัก สินค้าในประเทศจะมีปริมาณน้อย และมีราคาสูงขึ้น ซึ่งหมายความว่าค่าของเงินบาทตกต่ำลง เป็นเหตุหนึ่งที่จะเกิดสภาพเงินเฟ้อได้ เพราะประการสุดท้ายเป็นทางให้เกิดการลักลอบเอาสินค้าเข้าประเทศ เพราะถ้าหากเอาเข้ามาได้ก็จะได้กำไรมาก เป็นเหตุจูงใจให้ข้าราชการทำการทุจริตต่อเจ้าหน้าที่ ในเรื่องนี้มีความเห็นว่ารัฐบาลควรปล่อยให้พ่อค้าสั่งสินค้าเข้าได้โดยไม่มี การควบคุม และถ้าพ่อค้าไม่พยายามหาสินค้าส่งออกบ้าง เราก็คงไม่มีเงิน

ชำระหนี้ค่าสินค้าที่ซื้อมาไปเอง และถ้าเราจะควบคุมสินค้าชนิดไม่จำเป็น ก็ควรหาทางเก็บภาษีสินค้าเข้าสำหรับสินค้าชนิดนั้นให้สูง ก็ย่อมเป็นการแก้ปัญหามาเองในตัว ดังในต้นปี 2495 ฝักราคาถูกลงมากเพราะรัฐบาลไม่ได้ควบคุม พ่อค้าที่สั่งผ้าเข้ามาย่อมมีการแข่งขันกันเอง การที่ฝักราคาถูกลงอาจเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้สินค้าอื่น ๆ ที่มีได้มาจากต่างประเทศถูกลงด้วย เพราะสิ่งเหล่านี้ย่อมเกี่ยวกับจิตใจของพ่อค้า

ปัญหาการอุตสาหกรรม

ในด้านอุตสาหกรรมและการพลังงานของไทย ยังอยู่ในขั้นเริ่มต้นโรงงานอุตสาหกรรมก็ผลิตสินค้าได้เฉพาะใช้บริโภคภายในประเทศเท่านั้น เรายังผลิตสินค้าอุตสาหกรรมไปขายต่างประเทศไม่ได้ ทั้งนี้เกี่ยวกับคุณภาพและราคาทุนของสินค้านั้น ซึ่งยังอยู่ในขั้นปรับปรุง ดูจากโรงงานประเภทผลิตสินค้าอย่าง จะเห็นได้ชัดว่าแม้ประเทศเราจะผลิตยางพาราได้มาก แต่กลับปรากฏว่าโรงงานอุตสาหกรรมของไทยเป็นโรงงานที่เล็กที่สุด และเรายังต้องซื้อสินค้าจากต่างประเทศ เพราะสินค้าประเภทยางเรายังมีคุณภาพไม่ดีพอ โรงงานใหญ่ ๆ ส่วนมากเป็นของรัฐบาล ซึ่งเป็นวิธีจัดการที่ผิด เพราะการจัดการที่ได้ผลมากที่สุดจะต้องให้กิจการดำเนินโดยเอกชน แต่รัฐบาลมิได้วิตกเพราะเห็นว่าโรงงานของรัฐบาลต่าง ๆ นั้น ต่างก็ให้ผลกำไรแก่รัฐเป็นจำนวนมาก เช่น โรงงานยาสูบ โรงงานน้ำตาล โรงงานสุรา เป็นต้น แต่ไม่ควรลืมว่ารัฐบาลได้ดำเนินอุตสาหกรรมประเภทนี้โดยวิธีผูกขาดตัดตอน ราษฎรไม่อาจแข่งขันได้เมื่อเป็นเช่นนี้ผลจึงมีแต่กำไรฝ่ายเดียว เพราะรัฐสามารถเพิ่มราคาขายสินค้าเหล่านั้นได้ตามชอบใจ เช่น บุหรี่ เป็นต้น ถ้าหากให้ราษฎรทำ

เองแล้วราคาสินค้านั้นๆ จะถูกกว่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ เพราะมีการแข่งขันกัน ประการสำคัญก็คือ ในโรงงานของรัฐบาล ผู้จัดการที่ดี คนงานที่ดี ไม่มีส่วนได้เสียในกำไรหรือขาดทุนของโรงงานก็ย่อมไม่มีความกระตือรือร้น และไม่คิดจะทำสินค้าให้ดี หรือให้มีการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด เพราะทำดีเขาก็ไม่ได้อะไรนอกจากเงินเดือน และโดยเฉพาะการเอาข้าราชการมาทำการค้าและธุรกิจย่อมได้ผลน้อย เพราะข้าราชการย่อมมิได้ฝึกฝนในทางการค้าโดยตรง โรงงานของรัฐบาลก็ต้องซื้อวัตถุดิบด้วยราคาอันสูง จึงทำให้ต้นทุนของการผลิตสูง และยังถ้ารัฐบาลตั้งราคาสินค้าที่โรงงานผลิตสูงเกินไปให้กำไรมาก ภาระก็จะตกแก่ราษฎรผู้บริโภคสินค้านั้น สำหรับปัญหาเรื่องธุรกิจที่ทำให้กิจการดำเนินไปได้ไม่ดี ก็เป็นเพราะรัฐบาลใช้คนไม่เหมาะแก่งานและความชำนาญของคน เช่น บุคคลที่ศึกษามาในด้านอื่นๆ หรือมิได้ศึกษามาเลย แล้วจะให้มาดำเนินการค้าและการอุตสาหกรรมก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่จะทำไม่ได้ผลดีกว่าผู้ที่ได้ศึกษามาโดยเฉพาะไม่ได้ อีกประการหนึ่ง มักจะมีการฝากงานกันโดยไม่ดูถึงความสามารถของบุคคลนั้นๆ ว่าจะทำงานนั้นได้ผลดีหรือไม่ เช่น ฝากเพื่อนฝูงที่ไม่ได้เรียนวิชาใดมาเลย ทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ก็ย่อมไม่ได้ผล แต่อย่างไรก็ดี รัฐบาลก็มีทางส่งเสริมอุตสาหกรรมได้ในขั้นนี้คือพยายามให้ประชาชนทำกิจการเองเสียบ้าง ซึ่งแม้ประชาชนยังขาดในเรื่องเงินทุนและความรู้ รัฐก็ควรยื่นมือเข้าช่วยและดำเนินการเป็นตัวอย่างไปก่อน เมื่อเจริญดีแล้วก็โอนกิจการให้ประชาชนโดยวิธีประมูล วิธีนี้ประเทศญี่ปุ่นกำลังกระทำอยู่ และได้ผลดี สำหรับปัจจัยในการผลิต เช่น เครื่องจักรที่จำเป็นต้องสั่งมาจากต่างประเทศ ควรมีการลดอัตราภาษีเสียบ้าง

เพื่อช่วยอุตสาหกรรมให้มีสมรรถภาพยิ่งขึ้น การให้กำลังใจแก่ประชาชนในการเข้าทุนตั้งโรงงานอุตสาหกรรมโดยรัฐเข้าช่วยเหลือเป็นบางอย่างดังกล่าวคงจะเป็นการช่วยได้มากส่วนเรื่องพลังงานก็ยอมไปด้วยกันกับการอุตสาหกรรม เพราะถ้าเราผลิตได้มากและมีราคาถูกก็จะช่วยลดต้นทุนการผลิตได้มาก รัฐควรจัดสร้างกำลังน้ำตกเพื่อกำลังไฟฟ้ามากขึ้น และค่าไฟฟ้าที่ใช้ในการอุตสาหกรรมก็ควรจะถูกกว่าที่ใช้ธรรมดาในบ้านนอกจากนี้รัฐยังควรทดลองการใช้น้ำมันที่ขุดได้ที่ลำปาง กระบี่ สุราษฎร์ธานี ฯลฯ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ น้ำมันเชื้อเพลิงได้มีการสำรวจแล้วที่ฝางและแม่สออด รัฐควรจัดทำขุดขึ้นมาทดลองใช้ดูบ้าง

ปัญหาเรื่องการคมนาคม

การคมนาคมเป็นสิ่งสำคัญช่วยให้สินค้าจากที่หนึ่ง ไปถึงอีกที่หนึ่งได้และเกิดประโยชน์มากกว่า แต่การคมนาคมของไทยยังต้องปรับปรุงอีกหลายอย่าง โดยเฉพาะถนน เมื่อเทียบกับประเทศใกล้เคียง เช่น มลายู มีถนนยาวหมื่นกิโลเมตร แต่ไทยมีราวครึ่งเดียว แม้เป็นประเทศใหญ่กว่า แต่สภาพถนนไม่ดีกว่า มีคำกล่าวกันว่า “ถ้าท่านนั่งรถจากมลายูโดยท่านไม่ต้องลืมนตา ท่านก็จะทราบได้ทันทีว่ารถของท่านเข้าเขตไทยเมื่อไร” แต่การปรับปรุงถนน เรายังทำให้ดีขึ้นทันทีที่ย่อมไม่ได้ เพราะเกี่ยวกับทุนของรัฐ ความรู้ และแรงงานด้วย ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องพิจารณาว่าควรปรับปรุงการคมนาคมชนิดไหนก่อน โดยพิจารณาลำดับของความสำคัญ จากนั้นจะเห็นได้ว่าการบำรุงท่าเรือเดินสมุทรและการขุดสันดอน สำคัญในด้านการค้าต่างประเทศ และขั้นต่อไปควรบำรุงทางรถยนต์เข้าไปในที่กันดารที่รถไฟไปไม่ถึง หรือสร้างทางรถไฟเพิ่ม

ขึ้นเท่าที่ควร การมีทางรถไฟมากย่อมเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม ผลิตผลที่ได้และขนส่งไปในที่ต่างๆ จึงเป็นสินค้าที่มีน้ำหนัก (Bulky Goods) เป็นส่วนมาก และสินค้าเหล่านี้ถ้าส่งทางรถไฟย่อมสะดวกและเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการขนส่งทางรถยนต์ แต่ข้อสำคัญต้องระวังอย่าให้ทางรถยนต์ขนานไปกับทางรถไฟ เพราะจะเป็นการแข่งขันกันไปโดยไร้เหตุ สำหรับทางน้ำมีความสำคัญภายในประเทศมาก เพราะใช้ในการขนส่งสินค้าที่หนักและมีปริมาณมาก เช่น ไม้ซุง และข้าว แต่ปรากฏว่าในบางฤดูน้ำดินเงินเรือเดินไม่ได้ จึงควรจะจัดการล่อร่องน้ำเสียบ้างเป็นครั้งคราว และอย่างน้อยเขื่อนต่างๆ ที่สร้างขึ้นควรจะทำหน้าที่รักษาระดับน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาได้ และการที่รัฐบาลแยกทางหลวงแผ่นดินอยู่ในกระทรวงคมนาคม และทางหลวงจังหวัดอยู่ในกระทรวงมหาดไทยนั้น เห็นว่าไม่เหมาะสม เพราะอย่างน้อยก็ควรรวมกันได้ การแยกก็เท่ากับแยกความคิดเห็นการปรับปรุง ตลอดจนหมดเปลืองค่าใช้จ่ายไปโดยไร้เหตุด้วย

ทำไม CSI จึงเป็น Soft Contact Lens ที่มีราคาแพงที่สุดในโลก

- เพราะ....** CSI เป็น Soft Contact Lens ชนิดเดียวที่ผลิตจากเนื้อวัสดุที่มีคุณภาพสูง เรียกว่า **GMA (Glyceryl Methacrylate)** ซึ่งมีช่องว่างระหว่างโมเลกุลเล็กมาก จึงป้องกันไม่ให้คราบตะกอนจำพวกโปรตีน ไขมัน แคลเซียม ที่มีอยู่ในน้ำตา ชีมีผ่าน และเคลือบจับติดเนื้อเลนส์ ไม่เกิดหินปูนจับเลนส์
- เพราะ....** CSI เป็น Soft Contact Lens ชนิดเดียวที่ต่อต้านสารตะกอนในน้ำตา ไม่ทำให้ตัวเลนส์สกปรก จึงช่วยลดการเกิดเยื่อเมือกตามนัย (GPC) ได้อย่างดี
- เพราะ....** CSI เป็น Soft Contact Lens ชนิดเดียวที่มีความหนาแน่นของโมเลกุลสูง ไม่บดองพับง่าย จึงให้ความคมชัดที่ดียิ่งกว่า Soft Contact Lens ทั่วไป
- เพราะ....** CSI เป็น Soft Contact Lens ที่มีปริมาณการรอน้ำต่ำ (38.6%) ไม่มีการดูดซึมสิ่งสกปรก ให้ผลที่ดีกว่า Soft Contact Lens ที่มีปริมาณการรอน้ำสูง จึงทำให้มีอายุการใช้งานที่ยาวนานกว่าเลนส์ทั่ว ๆ ไป
- เพราะ....** CSI เป็น Soft Contact Lens ที่ได้รับการออกแบบให้เนื้อเลนส์มีความบางเป็นพิเศษ เพื่อให้ออกซิเจนซึมผ่านเข้าสู่กระจกตาได้ดี จึงทำให้ดวงตาสบายและปลอดภัย
- เพราะ....** CSI เป็น Soft Contact Lens ที่มีประจุไฟฟ้าเป็นกลาง **Neutral Charged** จึงไม่ยอมให้คราบตะกอนหรือสิ่งสกปรกจับติดบนผิวเลนส์ ช่วยให้ทำความสะอาดได้ง่าย
- เพราะ....** จากการสำรวจการเลือกใช้ Soft Contact Lens ในสหรัฐอเมริกา พบว่า CSI เป็น Soft Contact Lens ที่จักษุแพทย์ชั้นนำเลือกใช้เป็นอันดับหนึ่ง*

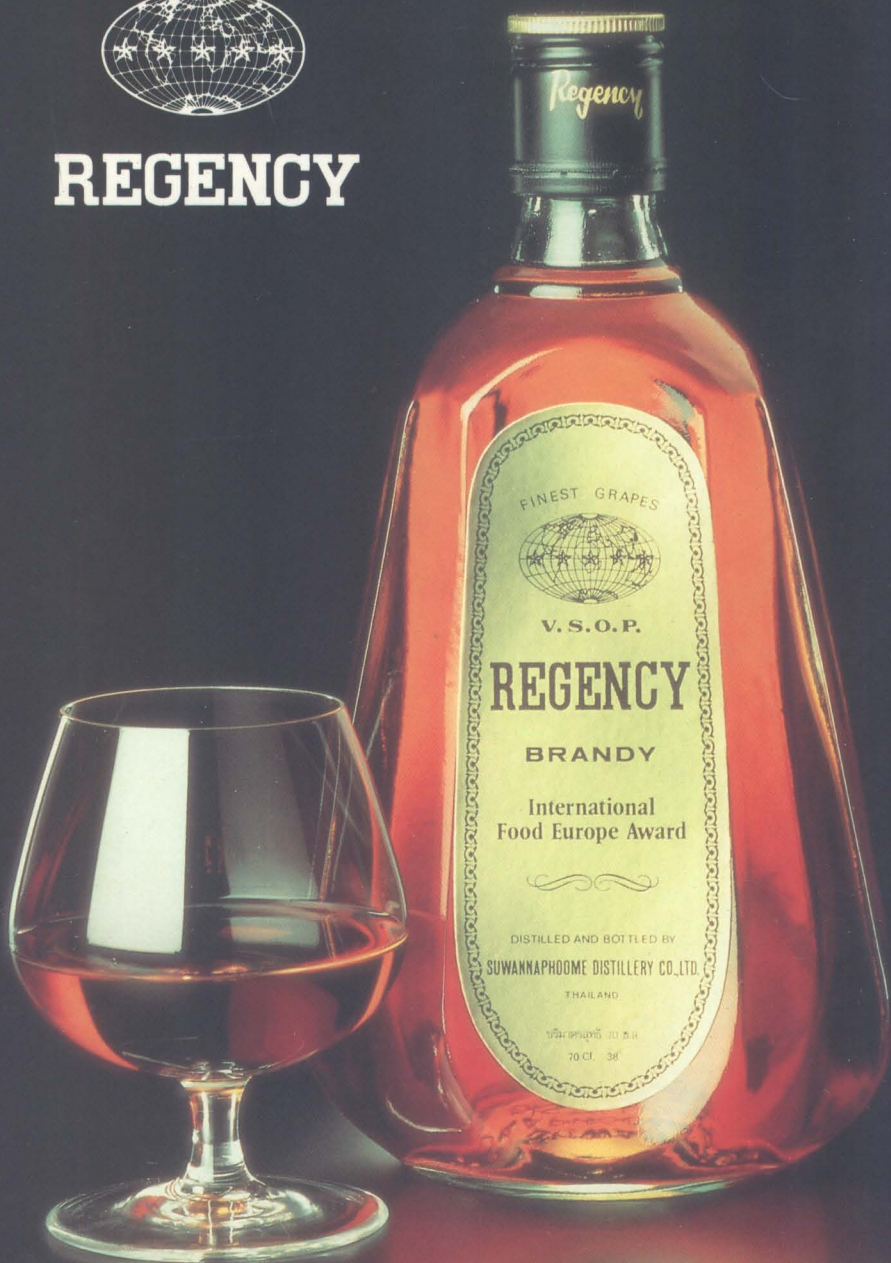

ด้วยคุณภาพที่สูงของ CSI

จึงไม่แพงไปกว่าคุณค่าดวงตาของคุณ

REGENCY

รสนิยมมีระดับ รีเจนซี่ บรันดีไทย